

SCHNITT JENŐ HENRIK

RELIGIÓ AZOKNAK,
AKIKBEN FIATAL
A KEDÉLY, EGYBEN

JÉZUS EGY ÉLETE

ÉS BEVEZETÉS A MEGISMERÉSBE
BÁRKI SZÁMÁRA.

FORDÍTOTTA
KÁLMÁN IMRE

1927

Dr. VAJNACYÖRGY ÉS TSA.
BUDAPEST

WODIANER RT., BUDAPEST.

Elöljáró írás.

Schmitt Jenő Henriknek¹⁾ ez a könyvé 1909-ben jelent meg »Religionslehre für die Jugend, zugleich ein Leben Jesu und eine Einführung in die Erkenntnis für Jedermann« címen.²⁾ Ez a kiadás már régen elfogyott, újabb kiadása a német könyvpiacra soron van.

A német kritika egyhangú elismeréssel fogadta a nagy magyar gondolkodónak ezt a művét és kiemelte, hogy az nemes és mély irányzata mellett a német széppróza remeke.

Most, hogy e könyv a magyar közönség elé kerül, egy pontra, a religio kérdésére felhívjuk az érdeklődők figyelmét, mert címe azt a föltevést keltheti, mintha ez a könyv is eggyel szaporítaná talán a keresztény felekezetek és szekták számát.

Schmittől távol áll ez a gondolat. Életének törekvése az volt, hogy a vallási és erkölcsi kultúra mai alkonyán tudományosan fogalmazásban adjon hangot az egyetemes emberi religiózus tudatnak, amely szunnyadozik minden ember kedélyének mélyén. A történelmi múlt derengésébe vesző istentudatot, az ősmondák képies burkolatába és az ember istenülésének ködös sejtelmeibe rejtőző tényállást akarta eleven formában, modern fogalmazásban kifejteni és föltámasztani, hogy a megújhodott, minden embert bensőn egybekötő mennyei eszmény egyetemes világosságában újra önmagára és társára ismerjen az ember és új életre zendüljön az emberi kultúra, amely ma halottként dermed a számító önzés uralkodó jégburkolata alatt. Mennyiben sikerült Schmitt Jenőnek ez a törekvése – a jövőendő évszázadok világosabb értékelése mondja majd meg.

Schmitt Jenő, miután ellenőrizhető alakban kibontotta a religio egyetemes formáit³⁾ miután visszament annak történelmi csíráira és fejlődésére,⁴⁾ megvédélmezte és kibontotta

¹⁾ Életrajzát lásd M i g r a y József előszavában, melyet Schmitt: Tolsztoj, Nietzsche, Ibsen című három előadásához írt (Népszava-kiadás), továbbá Képes Ferenc: Schmitt Jenő Henrik élete és tanítása (Táltos-kiadás) és Schmitt: Gottendienst oder Staatdienst (Verlag B. E l i s c h e r Nacht, Leipzig) utószavában.

²⁾ Fritz Eckardt Verlag, Leipzig, 1909. (Elfogyott.)

³⁾ Krisztus istensége a modern ember ssellemében. (Megjelent magyar és német nyelven egyidőben. Elfogyott.)

⁴⁾ Die Gnosis, 2 kötet, E. Diderichs, Jena. (Elfogyott.)

azt minden jelentős modern kultúriránnyal szemben. A filozófiával,¹⁾ a dogmahittel,²⁾ a modern esztétikai áramlatokkal,³⁾ a modern társadalomtudományi irányokkal³⁾ szemben, miután külön művekben Tolsztojt, Nietzsche, Ibsent a modern tudományos megismerés és religio előfutárjaiként bemutatta, – szükségét érezte annak, hogy az eddig szigorúan tudományos formában kifejtett és nagyobb előképzettséget követelő gondolatait egyszerűbb alakban a fiatalság kedélyéhez és minden emberszív romlatlanságához közelebb hozza.

Ennek a törekvésnek gyümölcse ez a könyv. Ha el is kerüli a tudomány szigorúságát, annál inkább megragyogtatja a tudomány szellemét. Az evangéliumot és Jézus életét szentnek mondja, de korántsem a tekintélyhit alapján, hanem az emberész és emberméltóság alapján, amely az evangéliumokat saját legmagasabb fóruma előtt szent írásoknak igazolta és odasorozta azokat a géniusz szent alkotásai közé, amelyek minden népfaj ösköltészetében megjelentek. Az evangéliumok szelleme csak annyiban haladja meg az egyiptomi, perzsa és hindu géniusz ugyancsak szent alkotásait, hogy az eleven isteni életet, a mennyei eszmények *életét* az emberi tudat és öntudat magas valóságaiaként a legvilágosabban igazolja. Az emberfia az evangéliumokban szól a legvilágosabb méltósággal: »Én vagyok a világ világossága és ti vagytok a világ világossága. Én és az Atya egy vagyunk.«

Vallási felekezetek és agnosztikus filozófiai irányzatok ellentmondó zavarosán hányt-vetett, pusztuló korunkban új tavasz ígéreteként ajánlja ezt a könyvet a magyar közönség szeretetébe a szerző tanítványa

Kepes Ferenc dr.

¹⁾ Kritik der Philosophie, Verlag F. Eckardt, Leipzig. (Elfogyott.)

²⁾ Kulturelbedingungen der christlichen Dogmen und unsere Zeit. E. Diderichs, Jena. (Elfogyott.)

³⁾ Ibsen als Prophet, Grundgedanken zu einer neuen Ästhetik. Fritz Eckardt, Leipzig. (Elfogyott.)

⁴⁾ Der Idealstaat. Bader, Berlin. (Elfogyott.)

A szerző előszava.

Azoknak ajánlom e könyvet, akikben eleven és fiatal a szellem, akik készek arra, hogy együtt munkálkodjanak az emberiség megújulásáért. Mentsük meg az embert a holt íormákba dermedt felekezeti hit meddőségéből és mentsük meg a szellemnek és kedélynek attól a sivárságától is, amit az úgynevezett »felvilágosodás« jelent.

Vakhit harcol korunkban a magasabb életformának ugyanolyan vak tagadásával. Az emberszellemek élő kapcsolatát sivár erkölcsi szabályokkal igyekeznek pótolni. Ez a könyv minden vallás és minden tudomány eleven ősforrásához vezeti vissza az olvasói, a szemléletnek abba a Paradicsomába, amiről az ősi kultúrák napmondái regélnek, ami tárva volt az emberiség gyermekkorában és kitárul ma is a gyermeknek a nép mesekincsében. Ne kívánjunk a gyermeki kedélytől egyéb hitet, mint azt, ami a mesék igazságában van. A mi korunk föladata, hogy a meséknek ezt a rejtett kincsét a modern tudományos gondolkodás napvilágára hozza. Ezt persze itt nem holmi tudákos magyarázatokkal akarjuk elérni, hanem a tiszta gyermeki látás módján, amely az értelem és költészet e világának bensőséges átélésében a szívnek és szellemnek ősi titkát látja meg, amint napfényes világosságra bontakozik.

A sekélyes »felvilágosultság« lapossá és üressé tette a Krisztus-eszmét s gondolatszegény, útszéli szeretet-szólamok tolmácsává, valóban istenietlen alakká, intellektuális tekintetben jelentéktelenné alacsonyította le Jézust. Mi azonban az evangéliumok mennyei mélységébe világítunk, amelyben az ember és minden emberfia isteni alakká magasul, mikor *ráeszmél arra* a mennyei gazdagságra, amely itt tárul fel, a mi benső életünkben.

A mesék igazságáról

Emlékezzetek vissza gyermekkorotokra, a sötét téli estékre, amikor kint az utakon, mezőkön és halmonokon hóvihar tombolt, – ti pedig csudálatos mesét hallgattatok nagyanyó ajkáról. Csipkerózsikáról szolt a mese, aki megszúrván ujját az orsóval, varázslatos mély álomba merült a várkastély egész népével együtt, míg egyszer csak megjelent a királyfi, villámló kardjával utat törvén a sűrű töviserdőn, hogy csókjával életre támassza és szerelmes párjaként hazavezesse őt, nászünnepegre.

Vagy Hamupipőkérről szolt a mese, akinek édesanyja meghalt már és mostohájánál hosszú, szomorú napokon át nehéz fáradsággal kellett búzaszemeket válogatnia a hamuból. De egyszer csak – amikor édesanyja sírján búsongott – egy jóságos tündér csudaszép ruhákat, hintót és paripákat varázsolt oda, amelyekkel táncünnepbe libbent. Ott megszerette őt egy királyfi, aki elől eltűnt az ünnep végén. És a királyfi mégis reátalált. Ráismert piciny topánkájáról és palotájába vitte őt, pompában, dicsőségben.

Máskor Hófehérkérről szolt a történet, akit ugyancsak gonosz mostohája üldözött s reátalálván a hét törpe házánál, mérgezett almával végre is megölte őt. Hanem Hófehérke mégis életre ébredt, amikor üvegkoporsóját leejtették s a zökkenéstől kiesett torkából a mérges almacsutka. És őt is hazavezette egy királyfiú, aki parázson égettette el az istentelen mostohát.

Ilyen történetekről hallottatok, meg hasonlókról. És szívetek hevesen dobogott, amikor Csipkerózsika, Hófehérke, Hamupipőke, Piroska és a többi hőse meg hősnője a mesének veszedelemben forgott. És aztán kitágult a szívetek és boldog örömben föllélekkettetek, amikor

elmúlt a veszedelem, véget ért a baj és föl váltotta az öröm, a szeretet, a dicsőség teljessége.

Am aztán találkoztatok okos emberekkel, – talán maguk a szüléitek voltak ezek az okos emberek – akik fölvilágosítottak benneteket arról, hogy hiszen mindezek csak mesék, hogy ilyen jóságos tündérek és gonosz boszorkák egyáltalán sehol sincsenek és hogy mindezek a történetek csupán szórakozásra valók.

Úgy látszik tehát, mintha az eféle mese nem volna egyéb kedves csalókaságnál, aminek igazsága, való jelentése nincsen.

Am mégis, amikor hallgattatok e bűbajos, szépséges, okos meséket, hittetek bennük. Hiszen megdobogtatták szíveteket, hiszen könnyeztetek, lelketek legmélyén fölujjongtatok, hiszen átéltetek mindent, amiről a mese szólt néktek.

De hát akkor mégis kellett valami igazságnak lenniök e történetekben, ha olyannyira megragadták kedélyetek, érzétek, gondolkodásotok egész világát! Ha e mesék valóban, szórul-szóra nem is történtek meg, de minthogy oly mélyen megfogták szíveteket és annyira tetszettek néktek, bizonyára emlékeztettek benneteket valamire. Valamire, ami ugyanúgy alakítja, szövi a teljes, nagy életet, melyben ti és a tieitek s minden kicsi és nagy emberfia él és mozog, mint ahogyan e mesékben szövődik, alakú a hőseiknek sorsa. Ezt szeretném most világosabban megértetni veletek.

Meghitt szobában üldögélve hallgattatok a meseszót. De a szoba falán kívül és túl a házon, amelyben laktatok, a széles föld terült el, sok-sok olyan emberlakta házzal, uccával és városokkal, vagy falvakkal, mint a tiétek. És még távolabb, mezők és folyók meg tavak, amelyeket jégtakaróval borított be a tél. És mindezeket túl terjengett a felhőtakarta égbolt, meg a sötét világűr, messze, messze a mérhetetlen éjszakába. És bár vannak a télnek is örömei, a legszebbek éppen azok, amikor ilyen meséket hallgattatok, mégis, jobban szeretitek a tavaszt, az enyhelégű, zöldpázsitos tavaszt, a virágost, a madárdalost.

Szeretitek az estét is, meghitt alkonyával és enyhe

lámpafény-koszorújával, tieitek korében. Mégis jobban örültek a reggelnek, a fölkelő Nap pompázatos fényének, amint aranypárás felhők mögött kibontja a hajnalt. Mert az éj sűrű fátyolát ráborította a liget fáinak minden levelére, virágára; aludni tértek a madárcák meg a többi állatok s olyan volt az egész világ, mintha minden meghalt, elenyészett volna.

Éjszakában, télben gyászol a széles föld és gyászol a sötét égbolt. S ti együtt gyásztok földdel, éggel és veletek minden emberfia. Fény, melegség, zöld mező, virág és madárdal után vágyakozik mindenki. Gyászolnak, mint a füledt konyhába zárt Hamupipőke, szunnyriadnak, mint a fonnyadt túskeerdőbe zárt Csipkerózsika, végtelen éjszakában érzik magukat, akár az erdőben bolyongó Jancsi és Juliska.

És a reggel napsugaraiban látjuk azt a varázslatos hatalmat, amely eloszlatja a sötétséget, áthatolván rajta, mint a királyfi villogó kardja, amint keresztültört a túskeerdőn.

Így hát az éjben magára maradt mindenki, magába zárkózott minden ház, minden család, magukra maradtak az emberek épp úgy, mint az állatok mind. De im, a kelő Nap fényével mindenkinek feltárulkozik a hatalmas, széles világ és ismét egymásra találhat mindenki, hogy egymást köszöntve közös munkáját végezze.

Szunnyad a liget a télben, mint Csipkerózsika, halálos álomban megdermedt minden és a fák kiaszott cserjévé fonnyadnak.

S a napsugarak csókja, mint a királyfié, a szunnyadó, halálos mélységben alvó, szomorú földet szerelmesen kibomló, virágpompás életre ébreszti.

A tél alatt szobájukba zárt emberek is mind mind köszöntik egymást a kikelet fényében. Boldog tavaszünnepet ülnek együtt, hogy vidám alkotásban újra egyesülhetnek mind, akiket a tél elzárt, különválasztott egymástól.

Így láthatjátok hát, mit is jelent a *mese*. A *ti* életeteket jelenti, a hatalmas, a mindent egybeölelő, a mindent egyesítő életet. Ez a dús, eleven élet, amely mindent egybefoglal, éppen ez az emberek való élete, amelyben

vidámnak és boldognak érzik magukat. De gyászolnak, ha el vannak zárva, el vannak különítve egymástól. És föllélekzenek, följújjonganak, ha ismét egyesülhetnek egy nagy életben, a fényben.

Az ember is csak úgy tud élni, ha a fény életre kelti a vetést, amiből gyümölcs és gyümölcsfa lesz s ha e lények mindensége kibontakozik számára a világosságban.

És ez az élet, ez a világosság magábaölel mindent. Nemcsak a ti családotokat, házatokat. Egybeölel az minden emberlakta házat, minden embert es a széles, széles földet, az égből a határtalanba világolva.

S merthogy e mesék oly szépen jelképezték néktek a mindenséget egybeölelő nagy életet, a mindent föl-tárót, az elzárkózottságban, az éjszakában elkülönültek új világra ébresztőjét, közös alkotásra buzdítóját,

mivel e mesék azt jelképezték, amit minden ember közös élete jelképez a napok és évek múlásának során, azért fogták meg oly mélyen szíveteket.

És ti azért éltetek együtt e mesék hőseivel, mert a ti életeteket és törekvéseiteket alkották ők és minden emberfiáét. Azt, ami mozgat és éltet benneteket, a ti sóvárgástokat fény és melegség után, a minden élővel való közösség után, a ti vágyakozástokat, hogy legyőzzétek az éjszakát, a dermedtséget, az elzárkózást, a halálos tespedést.

Mert mindennek és minden embernek meg kellene semmisülnie, ha a fény nem tárná föl számukra a mindent átfogó, mindent megtermékenyítő életet.

Nem jelent hát semmit, hogy azok a hősök és varázslók nem léteztek, hogy e mesék *nem* egészen úgy estek meg, mint ahogy elmondták.

Mert belőletek világol az a nagy igazság és valóság, amit minden nappal, minden esztendővel átéltek, és e történetek így éppen a ti benső életetek igazságai és valóságai.

Ti magatok vagytok azok a mesebeli királyfiak és királylányok, akik az éjszakából, a dermedtségéből fényre, életre, tavasz pompájára vágyakoztok.

És Csipkerózsika, Argirus királyfi, meg a többi hős mind mind, valóban él bennetek; fivéreitekben, nővérei-

tekben és minden emberben, akikre ugyanaz a napfény világít, akik ugyanúgy vágynak a tavaszra, a Napra, a sötétségből és dermedtségből való megváltásra.

Ez a mindent egybeölelő élet tárulkozott elétek a mesékben. Ez a mindent tápláló, elevenítő, munkában és fáradásban, virágzás illatában gyümölcs élvezésében mindannyiunkat egybekapcsoló élet.

Hol támad a mennyei világhosság?

Igy hát valahol ott kívülünk, a bennünket környező világban uralkodik az a nagy élet, amely mindannyiunkat összeköt, bánatban, aggodalomban, reménységben és örömben? Talán így gondoljátok. És talán a mindent megvilágító Napban keresitek majd ezt az életet, meg a földben, amely jó anyaként táplál mindeneket. És a napfényt vélitek majd a mesebeli hercegnek, aki a dermedt földet csókolgatja és ébresztgeti, – így adván életet minden lénynek, hogy aztán, mint az élet királynője és anyja, minden élőt üdítsen, tápláljon virágaival és gyümölcseivel.

Nos, ez csakugyan egyik igazsága e mesék képeinek, de nem a teljes igazság. Mingyárt meglátjátok, hogy ez az igazság is csak szép csalódás, szép kép, és hogy a tulajdonképpen való igazság még csak ezután derül ki.

Hiszen igaz: ha minden egyes ember életét jelentősnek, kedvesnek és értékesnek látjuk, mennyivel inkább ilyennek kell látnunk annak a fénynek életét, amely mindeneket éltet és egybeköt.

Sokkal nagyobbak tűnik ez föl, mint a mi életünk, mint a mi testi életünk, amely elenyészően kicsiny a napsugarak mindent megvilágító életéhez képest. Ez üdülést, meleget, táplálékot ad mindennek, minden város, ország és tenger fölött világolván.

Ez az oka annak, hogy ezt a határtalannak látszó, minden nagynál nagyobb, mindent egybefoglaló életet isteninek mondjuk. És úgy tetszhetik, hogy helyesen cselekszünk, ha a Napot istenünként tiszteljük.

Tehát először jöttek az okos emberek, akik megtanítottak benneteket arra, hogy a mesék csalókák, olyanok, mint valami szép álmok. És ezeknek az embereknek részben igazuk volt.

Mert a mesékben nem a szereplő személyek életének valóságát kell látni, hanem a ti életetek valóságát és a minden szemmel látható világot egybefoglaló, kunt terjengő nagy életet, amelybe beleszövődött az emberi élet minden szorongása, fájdalma, minden vágya, reményisége és szabadulása.

Am később jönnek majd a tudós emberek és azt tanítják néktek, hogy valójában a Nap sem az a nagy, az a mindent egybekötő élet, noha sugarai csakugyan melegítik és éltetik a látható világot; hanem ő maga is csak korlátolt, testi dolog, akármilyen messzire világít is fényköre.

Csak a ti szemetek és érzékszerveitek, meg az állatokéi teszik ezt a fényt láthatóvá.

Arra is megtanítanak benneteket, hogy csupán ezek az állatéletű lények tudnak önmagukról. Egyéb dolgok korántsem tudnak a maguk létezéséről és így a Nap sem. Hanem hogy ezek oly mélységes álmot alusznak, amelyben mi sohasem merülhetünk; önmagukról való tudatuk nincsen és arra sohasem ébredhetnek, hanem létük valami tompa rezgés csupán.

Hogy maga a fénylő Nap is örök éjszakában szunnyad és sugárzása nem egyéb, mint mélységesen tompa lét, amely csak bennünk, a mi érzékszerveinkben kelti föl a fény érzését és látását.

Nem teljesen holt tehát a kő és a növény. Nem egészen halott a levegő és a fénysugár. De legalsóbb, legsötétebb fokozatai annak az életnek, amely mindezekben mintegy mélységes álomban szövi önmagát.

Csak úgy tűnik nekünk, mintha mindezek a dolgok úgy élnének, mint mi, mintha ők maguk élnék azt a mindent átfogó életet, amit isteni életnek nevezünk.

Azt az életet, azt a fényt, amely bennünket, embereket és minden lényt egybeköt, maga a Nap, a légkör, a Föld nem éli, hanem csak mi magunk éljük. És ezért vagyunk mi isteniebbek, mint amazok.

Az isteni életet, a legmagasabbat, a mindent egyesítőt tehát nem ott, valahol kunt kell keresnünk,

nem a Napban, nem a levegőben, nem a minden csillagokon túl terjengő éterben, nem a viharban, nem

a földgömbben, vagy a tűzokádó hegyek mélységében, nem a külső természet hatalmas erejében.

Hanem egyedül mibennünk szunnyad és eszmél az isteni, mindent egybeölelő élet és világosság.

Egyedül csak a mi gondolkodásunkban, a mi tudatunkban ragyog föl az a fényesség, amely minden csillagvilágokon túl világol és mélységesebb a természet minden örvény lésénél, nagyobb minden nagyságnál, ami rajtunk kívül terjeng.

Mert hol tudnál, emberfia, megállani a térben? Hisz minden határon túl kell menned, minden távolságon és magasságon túl, a te gondolatod fényével.

Benned ébred hát egyedül az a fény, amely a minden-ség minden Napjánál messzebbre világol; az isteni fény, a végtelenség fénye.

Ez a világosság pedig a te életed és ez a világosság az isteni élet.

És ezt a fényt az ész világosságának nevezzük.

De miként volna lehetséges, hogy ilyen fény lakozzék bennünk, akik mi testileg olyannyira korlátozott, véges, törékeny lények vagyunk?

Éppen csak testünk szerint vagyunk mi ilyen végesek, korlátoltak, elmúlóak. De mi hát a szellem?

Nem egyéb, mint a mi gondolkodó látásunknak az a világossága, amely túl vezet bennünket minden határon és távolságon: a mindent egybefogó és mindent átvilágító fény.

Hogyan lehetséges azonban, hogy ez a világosság, mely minden napfénynél távolabbra világít, a mi testünk-hez kapcsolódjék?

Ugyanúgy, mint ahogy a Naphoz kapcsolódik az ő sugárköre.

A Nap, akármilyen óriási test is, mégis elenyészően kicsiny a roppant térhez képest, amelyet sugarai át- meg átjárnak.

Ahoz a fényhöz képest, amely bennünk virrad és amellyel mi túlhatolunk a természet minden távolságán, a mi testiségünk eltünetező kicsinységnek mutatkozik. Középpontnak csupán, amely arra szolgál, hogy egyesüljön

benne a mi fényünk életereje, mint ahogy a gyújtótükör fókuszában egyesülnek a fénysugarak.

Ne becsljétek hát oly kevésre azokat a kedves történeteket, amelyeket hallottatok, mintha azok nem volnának egyebek holmi délibábnál. Mert ha nem is úgy estek meg, mint ahogyan elbeszélik, mégis nagy igazságot üzennek néktek.

Arról szólnak e mesék, ami túl van a szűk, kicsiny életünk tapasztalásain. A mi magas életünk gazdagságáról,

a nagy világosság életéről, amelyben csak mi járunk, mi emberek és amely, íme, minden eget és földeket fölött világol, túl az égbolt legtávolabbi csillagain.

Mert a legokosabb állat se látja ezt a fényt, amely mindannyiunkat egyesít és amely túl minden távolon, a végtelenben sugárzik. Hiszen az állat csupán a dolgok és tárgyak legközelebbi környezetét látja.

És lássátok: merthogy csak mi élünk ebben a világosságban és nem tud erről semmi más lény, sem a kő, sem a növény, de még az állat sem, – ezért a miénk, a mi életünk ez a nagy világosság. És ezért a mi igazi otthonunk az Ő birodalma, az a végtelen ország, mely mindannyiunkat egyesít, minden embert, mint az atyának háza minden gyermeket.

Mert amikor ti testi szemetekkel körülnéztek, csak azokat látjátok, akik közéletekben laknak. Ám ha azzal a szellemi szemetekkel néztek körül, akkor foltárul elöttek a földnek és az égnek minden tágassága. És tudtok akkor minden emberről, minden dologról. És nemcsak szüleiteket látjátok, meg fivéreteket, nővéreteket, hanem minden embertársatokkal egybeölel benneteket és a világosság, ez a nagy élet.

És íme, ez az embernek világossága és íme, ez az isteni világosság.

Isteninek pedig azért mondjuk azt, mert nagyobb minden mértéknél, nagyobb minden dolognál.

Szépségesebb, pompázatosabb is minden dolognál ez a mi isteni világosságunk, mert az ő minden dolgokat egybefoglaló végtelen életében minden élet benne van.

És jóságosabb és dicsőbb is mindennél. Mert ha jó

nekünk, hogy sokan vagyunk testvérek, akik egymást segítik és buzdítják, mindegyik azon gondolkodván, mint tegye boldoggá a másikat, – annál gyönyörűsegebb és jobb, ha sok-sok ilyen testvérünk van, akik mind ugyan-ama hatalmas világosság felé tekintenek, akikkel valamennyivel együtt vagyunk ugyanabban az isteni életben.

Honnan származunk?

Azt is megmutatom most néktek, miért kell, hogy ezt a nagy világosságot mindennél inkább szeressétek és miért kell elsősorban ezt az életet keresnetek.

A testnek, az érzéseknek élete ugyanis szűkös, törékeny és múlandó.

Testi éltetek szüléitektől származik, atyátoktól és anyátoktól, mint a rügy, mely a fa törzséből pattan elő. És úgy amint kezdődnie kellett egyszer ennek a testi életnek, úgy el is múlik egyszer, amikor majd meghaltok.

Azok a dolgok pedig, amelyeket érzékeitekkel tapasztaltok, épúgy keletkeznek és elmúlnak, mint a ti testetek. Mindezeket a dolgokat együttvéve pedig testi világnak, természetnek nevezik. És ezek a dolgok hol föltűnnek, hol pedig nyomtalanul elenyésznek. Mert létüket éppen az teszi, hogy kölcsönösen hatást gyakorolnak egymásra; alakítják, változtatják végül kölcsönösen elpusztítják egymást.

Ilyenformán minden dolognak és az egész testi világnak minden bolygójával, köztük a mi földünkkel és minden napcsillagával együtt kezdete volt és egykor vége lesz. Ez az egész világ létrejön és aztán lassankint föloldódik egy mind finomabbá oszló párában, egy finom éterben.

Ämde az a fény, amely csak a mi számunkra adott, látásunknak az a világossága, amely a mi emberi életünket teszi, nem huny ki, akkor sem, ha minden testi dolog elpusztul, ha minden Földek elenyésznek, minden Napok kilobbannak is.

És ez a fény *már megvolt*, mielőtt még a Napok létrejöttek volna. Ebből a fényből izzott ki minden világ, minden lény és ebben oldódik föl ismét valamennyi.

A Nap fénye bizonyára finom mozgás, rezgés. Nincs

súlya és meg nem fogható. Áme finom sugárzásnál vannak még finomabbak is.

Így sokkal finomabbak már azok a sugarak is, amelyeknek láthatatlan behatására a növénynek és minden élőlénynek élete alakú; minden állaté és a mi testi életünk is. Sőt a természet még ezeknél a finomságoknál sem áll meg.

Ám mindennél végtelenül finomabb a mi életünk sugárzása, az embernek ez a fénye, a világot átfogó, a minden csillagok fölött világoló ez a mi látásunk. Mert ki tudná a gondolkodást határok közé szorítani?

Roppant távolokban a Nap fénye is elhomályosul, ám a mi fényünk nem halványul el soha, hanem világol minden messzeség fölött. Magad is megpróbálhatod: nincs olyan távolság a térben, ahol megállhatnál; gondolkodásodban minden határon túl kell szárnyalnod.

A Nap sugárköre is hosszú-hosszú időn át tovább világít, még akkor is, ha őmaga már régen kihuny.

De a mi világosságunk minden időközön át világol, mert ez az örökkévalóság fénye.

És csak azért tudhatunk az örökkévalóságról, mert örökidők világossága: mi magunk vagyunk.

És valamint a napfény még nem múlik el, amikor maga a Nap már ki is aludt, – éppígy a mi fényünk, a mi szellemünknek végtelenül finomabb élete sem enyészhet el a test halálával, hanem tovább ragyog, mert most már a végtelenbe világol.

Ez a fény pedig mindent egybefoglal. Benne borulunk egymásba mindnyájan, mi emberek. Ez a nagy élet, ez a világosság a mi örök ősforrásunk, a mi Atyánk, akiből származtunk.

Gyermekei vagyunk mi ennek az isteni gazdagságnak, ennek a minden égnél és földnél nagyobb világosságnak, amelynek életéből való élet minden ember. Ezért nevezzük ezt a világosságot mindnyájunk Atyjának.

Ha pedig meghalunk, csupán a testünk az, amely elpusztul, de nem a fénykör, ami finomabb és tovább rezeg minden csillagok fényénél. A mi világosságunk tehát megmarad és tovább ragyog, mint ahogy az égi nap-

csillag fénye is sokáig túléli a már régen elenyészett naptestet.

Ne féljetez hát a haláltól, akik ráeszméltekez e világosság látására. Hiszen ti több vagytok az ég minden csillagánál, fölébük emelkedte azoknak végtelenül.

Mert a napfény elenyészte a roppant messzi távolokban, de a ti fényetek, az ész világossága semmiféle távolságban sem huny ki soha.

Íme, szenvedésnek és halálnak fölébe emelkedve menedéket, boldog otthont talál az, akiben e világosság már elevenné vált, aki látte azt és saját, valóságos életének tudja. Úgy lakozte az ebben a világosságban, mint atyte házában; akkor is, ha földi teste már elenyészte.

És ez a világosság az emberi szent közösség fenséges tudata.

Azért kell, hogy szeresséte ezt a világosságot mindennél inkább, a világ minden kincsénél jobban,

mert amazok mind elenyészte, a *szellem* világossága azonban soha el nem múlte.

A Nap fehér fénye számtalan színárnyalatban ragyog föl, amikor szivárvánnyá bomlte és mindez mégte egy fény. És viszont: ebben az egy fényben egybefoglalva benne van minden színárnyalat s ebből támad valamennyi színe a szivárványnak. Amikor a fehér fény rávetődíte valamely tárgyra, akkor az a szín válte ki belőle, amelyet ama tárgy a maga sajátos anyagszerkezete folytán visszatükröz és amit az illető tárgy színének mondtunk, így például egyik teste a zöld színt tükrözte vissza, másik a pirosat és így tovább. Eszerint mondtuk az egyiket zöldnek, a másikat pirosnak, kéknek vagy sárgának.

Ugyanilyen viszony van szellemi világosságok és testetek között te.

Minden ember tud önmagáról és mindenkiről a maga sajátos szellemi fényében, ami egy külön színárnyalathoz hasonlítható. És valamennyi ember szellemi világosságát úgy foghatjuk föl, mint ugyanegy fénynek különböző színárnyalataite. Mindannyiunkban egy össajátos lelki hangulat él. A teste pedig hasonló ama színes tárgyhöz, amely csak egy bizonyos színárnyalatot sugároz vissza és semmi mászt.

Am ha a test, mely a bizonyos színsugarat visszaver-
verte, elpusztul, azért még nem szűnik meg maga a fény,
amelyet tükrözött. Mert ez a fény a mindentölelő égi
világosságból szállt alá; abból született és benne nyugszik.
De ti valóságban ez a fény vagytok, ez a minden eget
megvilágító, tiszta világosság. Ez a *ti* ősforrástok, ez a *ti*
hazátok.

És a végtelennek e világossága, mindannyiunk kö-
zösségének *ez* a látása, – ez az Isten.

Testetek szüléitektől származik. Ám életetek valójá-
ban nincsen e testre korlátozva. Hanem ti e mindentölelő
világosság látása vagytok, minden ember, a maga ős-
sajátos hangulatában. E hangulatok, melyek sajátos
életeteket teszik, a fehér fény színárnyalataihoz hason-
líthatók.

Ez a mindent átfogó világosság pedig mindnyájunk
nagy életközösségéből származik. És e közös életből szár-
mazott minden ember. Minthogy pedig ebből a mindent
átfogó életből származtatok, gyermekei vagytok Istennek.

Mindannyian gyermekei vagytok e mennyei világos-
ságnak, sugárzásai a mindent egybefoglaló isteni élet
sugártengerének. Pótolhatatlan, őssajátos rezgésmódjai
vagytok az ő gazdag fénybőségének, amely egybeölel
minden sugárzást: benneteket.

Azért vagytok ti végtelenül értékes sugárzásai ennek
a világosságnak, mert mindannyian különböztök egy-
mástól és az isteni világosságban egy se hiányozhatik
közületek.

A menny sugárkoronája nem teljes a ti őssajátos
világosságotok nélkül.

Mindezeknek a szellemi sugározásoknak egysége,
minden emberi szellem közössége pedig: a szeretet.

És ezért Isten: a szeretet. És ti a szeretet mennyei
ősforrásából származtok.

Az igazi életről.

Ámde ez a világosság nem mindenkiben egyformán. Ab életeleven és sok ember egyáltalán nem is tudja, hogy ő igazán és valósággal élete ennek a mindent egyesítő világosságnak.

Azt hiszik ezek az emberek, hogy szellemük bent rejlik a testükben és hogy nem is más az, mint a testnek élete.

Milyen vakok ezek; nem látják, hogy életük éppen ez a végtelen, minden távolokon túlsugárzó látás. Nem látják, hogy ennek a világosságnak nincs határa, hanem azt hiszik, hogy az szűk, kicsiny és véges.

Ezek a szellemi vakok. Ezek azok, akik azt hiszik, hogy életüket csupán a testiségük teszi.

És azért szeretik jobban a testet, mint a végtelent, a szellemet, mert hiszen ők csupán a testet látják.

A végtelen szellemi világosságot pedig azért nem látják, mert az még gyöngye bennük és élettelen.

Ha az érzéki fény halovány, mint esti szürkület idején, vagy csaknem teljesen eltűnik, mint a mélységes éjszakában, amikor az ember már nem látja, csak a bagoly meg a macska, – az ember akkor már nem is tekinti valóságnak ezt a fényt, hanem azt hiszi, hogy az nincs, nem létezik.

Ugyanígy nem hisz a szellemileg vak ember az ő végtelen, mindent egybefoglaló életének és világosságának valóságában; holott egyedül az teszi őt emberré. Azért nem hisz ebben, mert ez a fény gyöngén világol benne és csaknem élettelen. Azért nem hisz, mert csupán a testi élet valóságának tulajdonít értéket.

Ezért, akik csak a testiségben hisznek, csak a test javáért élnek, ezek a szellemükben élettelen emberek, – ezek a szellemi halottak.

Hanem azért öbennük is ott rejtőzik ez a fény, csak-hogy még gyöngén pislákol. Bennük is szunnyad ez a világosság és életre kell annak ébrednie.

Azért félnek ezek az emberek mindennél inkább a testi haláltól, mert csak a testi életben hisznek.

Pedig amitől egyedül kellene félniök, az éppen a szellemnek ez az önmagukban hordott halottsága.

Éppen olyan élettelen, éppen olyan halott marad ez a világosság a test halála után is, ha ebben az életben nem ébredt föl, mint amilyen halott volt a testi halál előtt.

Azért kell mindennél inkább keresnünk és szeretnünk a szellemnek és a gondolkodásnak ezt a világosságát, amely a mindent egyesítő szeretet világossága,

mert ez a mi hazánk, ez a mi isteni életünk, ez a mi mennyországunk, amelybe fölemelkedünk akkor is, ha testünk már meghalt.

Mert ez marad a mi soha el nem múló kincsünk akkor is, amikor a testi halállal minden testi élet elenyészett.

Ez az a Paradicsom, ami bennünk, a mi kedélyünkben rejtőzik és fényesen ragyog föl, bánat és halál fölött, egyesítve bennünket mindenkivel, akit szeretünk, minden embertestvérünkkel.

Nem valahol kunt, ott a csillagok fölött van az a költött és megálmodott mennyország, amelyben menedéket, bensőbb boldogságot találunk. Hanem az ész és a szeretet világosságában, amely a mi saját valóságos, végtelen életünk.

Ebben nyugodjunk meg, mint anyánk ölelő karjában, mint atyánk házában.

Ebben leljük mi királyi fönségünket, de lám még többet is minden királyi dicsőségnél.

Mert melyik királynak birodalma végtelen? És melyik királyé valamennyi emberfia? Legyen az ő országa bármilyen széles, mégis legföltrebb csak sok embert gyűjt össze, de nem ölel egybe minden embert.

Ámde a szeretet közösségében miénk minden ember; mindannyi a mi életünkéből való élet.

És ha igazán szeretjük őket, együtt örvendezünk velük mindazon, ami az övék, ami nekik örömet ad,

mintha az mind a miénk volna. Ha úgy szeretjük Őket, mint minmagunkat.

És így a miénk minden, ami az övék; a szeretetben végtelen a mi gazdagságunk. Magunkénak tudjuk minden házukat, mezőiket és szántóföldjeiket. A mi kincsünk kimeríthetetlen és határtalan a mi birodalmunk.

Mert bizony csak az lehet igazán a miénk, ami bennünk van. Nem pedig az, ami ott kint marad. Csak a tudásban és a mi benső tudatunkban vagyunk a mi gazdagságunk. Szegény pedig csak az, aki elzárkózik, aki elidegeníti magát ettől a végtelenségtől, ettől a mindent egybefoglaló világosságtól, amelyről tud.

Elidegenül pedig azért, mert társa boldogságát olyanak látja, mint ami idegen tőle és nem törődik vele. Csak a szeretetben vagyunk gazdagok, csak az ész világosságában végtelenül nagy a mi birodalmunk és csak a szeretetben igazán a miénk.

A nagy hajnalhasadásról.

Nagyobb, szépségesebb a minden reggel eget és földet rózsaszínű fényben megdicsőítő napébredésnél az a hajnalderengés, amelyről ím, szólni kívánok néktek.

Mert akármilyen hatalmas az a fény, akármilyen távolságba hatolnak el sugarai, mégis csak végük szakad valahol. Ämde az a világosság, amelyről én adok hírt néktek, az minden világok fölött világol, a végtelenségbe. Az ész világosságának napfölkeltéről szólok néktek, az ész világosságának tavaszáról. Gyönyörűségesebb az a természet rügyfakadásának minden varázsánál.

Az ész eme tavaszának virágai az embergyermek. Az ember, mint a bimbó, csak lassanként nyílik meg az ész világosságának és az embernek erre a világosságra, erre az emberi világosságra való ébredése hasonlatos így a napfölkeltéhez és a tavasz ébredéséhez.

Ilyen hajnalderengés az élete minden embernek. Kicsiny gyermekkorában a bimbóéhoz hasonló beburkolt életet él; érzéseinek homályából lassan-lassan tör fölfele, az elképzelések, majd a gondolkodás életébe.

Napfölkeléshez hasonlít az egész emberiség élete is, minden emberé, ködbevesző ősidők óta. Eleinte az emberiség is gyermekkorát élte; olyan volt az ember, akár ma a gyermek.

Ha szemügyre vette az eget és a földet, a nappalt meg az éjszakát, úgy gondolkodott, hogy éjnek idején a föld is úgy alszik, mint ő és reggel ugyanúgy ébred a világosságra és a világosság tudatára, mint az ember. Aztán meg, hogy éppúgy szunnyad a föld télen is, mély álmodva minden növényvel meg némely állattal együtt és hogy úgy kelti föl aztán a Nap, mint szeretett menyasszonyát a vőlegénye.

Úgy tudta, hogy a Nap éjnek idején is létezik és azt

hitte, hogy elrejtve az éj sötétjében, bolyong, mint aranyhajú Rózsika az erdőben, végül is kiküzdvén magának az aranyfényben tündöklő koronát.

És így gondolták ki mindama szépséges meséket, amelyeket ti is ösmertek. Azokból az ősrégi, messzi, ködbeoszló időkből valók ezek, amikor az ember még olyan gyermekiesen gondolkodott, mint ma a kicsiny gyermek. Ezek ama csudálatos mesék Argirus királyfiról, Csipkerózsikáról, Hófehérkéről, meg mind a többiekről.

És hogy látták a határtalan világba kitündöklő napfényt, a messzi távolokba elnyúló földet, a tengert meg a csillagos eget, az áldástosztó esőjével széles földeket megtermékenyítő, messzedörgő zivatart, hát isteneket láttak e nagy-nagy alakokban. Isteneket, akik messze kimagaslottak a piciny emberek fölött. Jóságos égi hatalmakat, akik embernek és minden más lénynek, növénynek, állatnak életet, táplálékot ajándékoznak.

És mert azt hitték, hogy a Nap tud önmagáról meg az ő fényéről, – kérésekkel, imákkal fordultak hozzá, elhalmozták ajándékokkal. Ezeket áldozatnak nevezték. És így áldoztak más, hasonló isteneknek is.

Így hitték a régi hinduk A g n i-t, az égi tűz istenét, a hellének P h o e b u s - A p o l l o n-t a napistent, meg Z e u s t, a felső légkörök és a viharok istenét, aki szeretettel alászállt a földre, asszonyát és szerelmesét látva benne. Eredetien a zsidók istene, J e h o v a is ilyen viharisten volt. A régi germánok W o t a n-ban hittek, a mennyei fény istenében. És a földet, amelyre W o t a n szeretetből alászállt, E r d a-nak nevezték.

Hindu bölcsek és papok, akiket b r a h m a n o k-nak hívnak, megértették aztán, hogy minden életnek egy legmagasabb világosságból, egy legfelsőbb életből kell kiválnia és mint a pára, ebben kell ismét föloldódnia. Nevezték pedig e legmagasabb világosságot és életet B r a h m a-nak.

És azt tanították, hogy minden lény végső célja ebben a legmagasabb fényben való föloldódás és kialakítás és hogy egyedül ez vezet a szabaduláshoz minden szenvedésből.

Élt pedig hajdan Indiában egy S i d d h a r t h a

nevű királyfi, pompában és örömben. Atyja mindenképpen azon volt, hogy a királyfi még csak hírt se halljon az emberek szenvedéséről, gyarlóságáról, múlandóságáról. Egyszer azonban Siddhartha királyfi útrakelt és látott egy törődött aggastyánt, egy súlyos beteget meg egy halottat, akit éppen el akartak temetni. És a királyfi mélyen megrendült ezeknek láttára.

Ettől fogva azon tűnődött, mint lehetne az embereket a szenvedéstől meg a halálfélelemtől megváltani.

Odahagyta hát palotáját, minden gazdagságát és ettől fogva arra tanította az embereket, hogy legyenek részvétellel minden élő iránt, vessék meg a test életét és csak arra törekedjenek, hogy föloldódjanak, elfűvódjanak abban a legmagasabb állapotban, amelyet Ő N i r v a n á-nak nevezett. Nirvana ugyanis elfűvődést jelent.

Nevezték pedig őt B u d d h á-nak, vagyis a Megvilágosodottnak.

Az Ábrahámról és Mózesről szóló mondák.

Régezte az emberek sok istenben hittek. A vihar istenében, a napnak, a csillagos égnek, a tengernek, a földnek és még sok minden másnak istenében.

Élt pedig egyszer Káldea földjén egy bölcs ember; Ábrahámnak hívták. Ez egyszer azt a kérdést vetette föl magában, hogy melyik hát a legmagasabb, legfőbb isten.

Talán a csillagos ég istene az, – szólt magában egy éjszakán, mikor az isteni titokról elmélkedett. Hiszen micsoda hatalmasan és dicsően világolva boltozódik az ég a föld fölé a maga csillagaival és Holdjával! Am ahogy földerengett a hajnal és minden csillag elhalványult, azt mondta magában, hogy nem lehet a legmagasabb isten az, akinek fénye elhalványulhat.

És nappal lett. Am súlyos fellegek jöttek a tikkasztó hőségben és hatalmas vihar rázkódtatta meg az eget és a földet. Akkor Ábrahám leborult és így szólt: Mégis a vihar istene a leghatalmasabb, a legfölsőbb; minden lény reszketve hajói meg előtte. Am amint a vihar eloszlott, győzelmesen tört elő a Nap.

Ábrahám pedig szólott: Valóban hatalmasabb a viharnál a nappalnak e dicső csillagzata, amely minden fényt túlragyog és minden sötétséget eloszlát.

Ámde végül a Nap is elmerült, ahogy beállt az éj.

És szólott Ábrahám: A Nap sem a legfölsőbb isten, hanem egyedül az a világosság az, amely éj és nappal fölött, ég és mélységek fölött trónol. Egyedül az a mindent átfogó, egyetlen és kimondhatatlan, amely mind e fényekben megnyilatkozik, de mégis, egyik sem az közülök, – csak ő egyedül a legfölsőbb isten, ott, a természet minden magasságában és mélységében.

És erről az istenről tanított övéinek, családjának, meg a törzséhez tartozó pásztoroknak. Elnevezték pedig

ezt az istenüket a nyelv magánhangzóinak sorával I e o u a-nak, vagyis (minthogy mássalhangzók nélkül nem lehet szót alkotni) a Kimondhatatlannak. Isten-t ma közönségesen Jehovának mondjuk ki.

Ábrahámától származott pedig a zsidók népe.

A zsidók őseredeti istene azonban a vihar istene volt. A zsidó nép pedig Káldeából Júdeába vándorolt, innen meg tovább, Egyiptóba.

Azt az utat pedig, amelyet minden embernek meg kell járnia a képies, testies gyermeki hitből – amelyben isteni életet látnak – saját emberi életük és világosságuk látásáig, ezt az utat jelképezi a zsidók mondája is, amely egybeszövődött népük történetével.

Sokáig tartózkodtak a zsidók Egyiptom országában, ahol bár nehéz munkában, szolgaságban sínylődtek, de legalább valahogy szűkösen mégis csak el tudták tengetni életüket.

Egy Mózes nevű ember jött ekkor, aki kivezette őket a rabszolgaság Egyiptomából, át a Vörös-tengeren Arabia pusztaságaiba.

Ott, a Sinai hegyen, mennydörgés és villámlás közepette Isten kőtáblákra vésett parancsokat adott nekik és még sok más törvényt.

Mély nyomorúságban, étlen-szomjan bolyongtak itt a zsidók akárcsak Jancsi és Juliska az erdőben. Emiatt sokan visszavágyódtak Egyiptom húsfazekai mellé.

Volt azonban Mózesnek egy varázspálcája, amelynek ütése nyomán forrás fakadt a kopár, kemény sziklából. Felhő vezette a zsidó népet a pusztában nappal és fényes lángoszlop éjjel. Képei ezek a benső világosságnak, amely borúlatból, éjszakából világot elő.

Ez a vándorlás mindaddig tartott, amíg végül elértek Kánaánba, a tej jel-mézzel folyó országba. Ámde nem más ez, mint képe a boldog megelégedésnek, amely akkor támad életre bennünk, ha az ember a mindent egybeölelő ész világosságában végre megtalálta otthonát.

Miért vágyódott az ember megváltó után.

Az ember tehát kezdetben azt hitte, hogy a Nap látja a maga fényét, tud a maga mindent beborító hatalmáról és éppenígy a vihar is, meg a csillagos égbolt, a levegő, a föld, meg a tenger. Ezért a mindent egyesítőt, a mindenhatót, a mindent megvilágítót, vagyis az isteni életet valahol ott künt kereste, az ég magasságaiban, a föld messzeségeiben.

Ezért imádott külső isteneket és ezért hitt ilyenekben.

Ám aztán támadtak bölcs emberek, akik arra a megfontolásra eszméltek, hogy a Nap nem láthatja saját fényét, a mindent átvilágítót, hanem éppen csak az ember tud erről a nagy fényről. Hogy a föld, a tenger meg a légáramlat híjával van a saját nagy élete tudatának és hogy e mindent egybekötő létről csak az ember tud. Ettől fogva aztán sokan kételkedni kezdtek ezekben az istenekben.

Csakhogy az ember szomorúságba esett és vigasztalanná vált, mert nem fordulhatott többé segítségkérőn a magasságos egek felé, ha szüksége szenvedett valamiben.

Árvának érezte magát, elhagyottnak, menedék nélkül, védelem nélkül valónak a szenvedéssel, halállal szemben.

E mélységes szomorúságból megváltás után vágyódott az ember, mint ahogy a szomjas föld vágyódik az égi harmat után.

És mert nem hitt többé abban, hogy vigasztalást, segítséget adhat neki a Napnak hatalma vagy a csillagoké, a levegőé, meg a széles földé, a tengeré vagy a földalatti mélységeké, merthogy nem hitte többé, hogy mindezek önmagukban hordják az isteni tudást és világosságot, hogy így gondoskodni tudnának az emberről, minthogy tehát az ember így arra a megismerésre jutott,

hogy csak egy valóságos emberi lény viselhet gondot érte, azt kívánta, hogy emberalakban szálljon le hozzá az égből az isten, hogy így hinni tudjon benne és segítséget kap-hasson tőle.

Így meséltek a hellének B a c c h u s fényistenről, aki megérlelte a szőlőt s aztán a földre szállt, hogy boldoggá tegye az embert, valami megszentelt borral tüzet gyújtván a lelkekben, amelytől világoló, isteni lényvé vált az ember.

Így várta el a római nép hatalmas császáraitól, hogy azok isteni alakok legyenek, hogy hatalmukkal meg-váltsák az embert. És elnevezték e császárokat meg-váltónak.

Így várták a zsidók, hogy egyszer majd megjelenik ilyen istenemberként, hatalom és dicsőség teljében az óhéber Dávid királyi házának egy sarja, aki megváltja az embereket. Nevezték pedig ezt az eljövendő isteni embert messiásnak, vagyis megváltónak.

Ám mindinkább erőt vett rajtuk a boldogtalanság, látván, hogy az ember most már sokkal hitványabb életet folytat, mint azelőtt, amikor még az égi istenek bünteté-sétől remegett.

Hiába támadtak bölcs emberek a különböző népek között, hogy jó, nemes, tiszta életre intsék őket. Ezeket az embereket a zsidóknál prófétáknak, vagyis jövendő-mondóknak nevezték.

Azért hívták pedig őket így, mert a jövőbe láttak és megjósolták, hogy eljő majd az isteni birodalom, amelyben nem rabolják, nem gyilkolják egymást az em-berek, ahol a hatalmasok alattvalóikat, a gazdagok a sze-gényeket nem nyomják el többé, nem sanyargatnak és nem ölnek meg senkit. Egy nép se vonul majd fegyve-resen a másik ellen, hogy gyilkoljon és ahol a kardokat ekékké kovácsolják, a békességnek amaz országában, ahol testvére lesz egymásnak minden ember.

Ámde azok, akiknek hatalmuk volt az embereken és azt hitték, hogy ez a hatalom az ő legfőbb javuk, üldözték a bölcseket és megölték őket. Mert féltek, hogy e nemes és bölcs tanítások hatása folytán elveszítik embertíró hatalmukat.

Keresztelő János.

Majdnem két évezreddel ezelőtt bölcs ember született a zsidók országában, aki ismét a néphez fordult és arra buzdította a gazdagokat, a hatalmasokat meg mindenkit, hogy térjenek jobb életmódra. Ezt az embert Jánosnak hívták és Júdeában tanított, a Jordán partjai mentén. Az egyszerű, szegény embereket pedig arra buzdította János, hogy testvérekként gyámolítsák és segítsék egymást a szükségben, hogy mindenki emberhez méltóbb életet éljen. így szólt hozzájuk: Akinek két kabátja van, adja az egyiket annak, akinek egy sincs, akinek pedig fölöslegben van kenyere, adja annak, aki hiányt szenved benne.

A harcosokat arra intette, hogy senkivel se tegyenek erőszakot, senkitől se vegyék el erőszakkal jószágát.

Amaz idők előkelőinek, gazdagjainak és írástudóinak, a szadduceusoknak és farizeusoknak pedig azt mondta, hogy egész életmódjukat meg kell változtatniuk, mert különben haszontalanok, még hozzá ártalmasok maradnak embertársaikra. Hogy gyümölcstelen, rossz fákhoz hasonlóak, amelyek megérdemlik, hogy kivágják őket.

És mindazokat, akik megfogadták, hogy e tanításoknak megfelelő életet élnek, megmerítette a Jordán vizében annak jeléül, hogy most már im megtisztultak korábbi rossz életmódjuk szennyétől. A vízbe való ezt az alámerítést pedig keresztelésnek nevezték.

Jézus megkeresztelése a Jordán-folyóban.

Jánosnak ezt a tanítását meghallotta egy Jézus nevű isteni ember és lelke mélyébe fogadta. Azért nevezzük pedig ezt az embert isteninek, mert benne életre ébredt az embernek világossága, az emberi gondolkodás és a mindenkit egybeölelő szeretet világossága. És még azért, mert ő volt az első, aki ezt a világosságot valóságos, igazi életének tudta. Ámde nem olyan volt számára ez a mennyei világosság, mintha rajta kívül léteznék, valahol az ég felhői mögött. És nem kereste azt immár a mesék csudás emberalakjaiban sem, akik eljövendők lennének, hanem saját szellemének mélységeiben. És azért mert ő volt az, aki minden embertársát arra tanította, hogy ezt a világosságot önmagukban, saját szellemük és kedélyük mélyén keressék; eképpen pedig emez isteni világosságnak valóságos látására ébresztette őket.

Mert ahogy Jézus megkereszteltette magát János által a Jordán vizében, ez ünnepi cselekedet alkalmával, amellyel megfogadta, hogy ezentúl is jobb emberhez méltó életet él, – mint valami magasságból jövő mennyei sugárzás, – azonnyomban megnyilatkozott benne a világosság, az embernek ez a mindent egybeölelő élete. És arra a mély belátásra eszmélt, hogy az ő Atyja, ősforrása nyilatkozott meg benne; ősforrása és Atyja minden embernek.

Ez a mennyei világosság pedig, amely Jézus kedélyében ime fölyvilágolt, ez a világot megváltó hatalom: a Krisztus. És ennek a krisztusi világosságnak hovatovább minden emberben életre kell eszmélnie.

* A szellem mint mindig az ész ég az erkölcsi tudat világosságát kell érteni

(A fordító)

Mert mit is segítene az embereken, ha csak Jézus világosodott volna meg és vált volna istenivé a világosságban, ők maguk azonban nem.

Bizony ez a világosság minden ember közös világossága és minden ember láthatja azt saját szellemében. Mert minden ember benső szentsége, isteni világossága az.

Jézus életének történetéről nem tudunk semmi bizonyosat. Erről csak költemények maradtak reánk és sok ilyen költemény közül választották ki akkoriban a négy Evangéliumot, mint amelyekben az igaz isteni világosság tündököl. (E v a n g é l i u m : örömhírt jelent.)

Ilyenképpen azonban nem is az a legfontosabb számkra, milyenek voltak Jézus életének külső eseményei. A fődolog az, hogy mindaz, amit elmondunk, hű kifejezője legyen a mennyei világosságnak, amellyel Jézus meg akarta váltani a világot. Az isteni világosságot pedig mindenki megtalálhatja magában, mert ott rejti az minden ember kedélyének mélyén.

Jézus egy József nevű szegény, egyszerű ács fia volt. Fiatalkorában atyjával együtt ácsmesterséget folytatott. Utazásai közben azonban alkalma nyílt arra is, hogy megismerkedjék bölcs, művelt emberek tanításaival. És arra törekedett, hogy megtanulván mindazt, amit tudni érdemes, bölcseségben gyarapodjék.

(Máté 3; Márk 1, 1-11; Lukács 4, 22;
Márk 6, 3; Lukács 5, 52.)

Jézus a pusztában.

Megkereszteltetése után pedig elvonult Jézus a magányosság pusztájába és sokáig időzött ott, hogy átgondolja mindazt, amit hallott és átélt. Mert nagy megösmérését az emberek szolgálatára akarta szentelni, hogy megvilágosítsa és boldoggá tegye őket.

Belátta, hogy az ember nem várhatja felszabadulását kívülről, valami külső hatalomtól, hanem a felszabadulás csak belülről fakadhat, az emberkedély mélységéből.

Azt kérdezte magában, vajjon miért van, hogy János meg a többi próféta is hiába intette az embereket, hogy jóra való életet éljenek; az emberek mégsem javultak meg és ennek folytán a világ a legsötétebb nyomorúságban maradt.

És úgy szólt magában, hogy azért maradt minden így, mert az ember íme sötétségben bolyong és világossága: az embernek világossága, az isteni világosság még nem hajnallott föl benne.

Az a világosság, amelyről nem tud a Nap, de a természet egyetlen hatalmas alakja sem, az a mindent egybeölelő végtelen világosság nem ott kunt bontakozik, hanem csak az emberben. És ez a világosság hatalmasabb a Napok minden fényénél, mert a végtelenbe terjed.

Ez tehát nem lakozik a külső dolgokban és mégis, valóban létezik, – a mi szellemi látásunkban, gondolkodásunkban, így hát ez a világosság csakis az ember sajátos élete és világossága lehet.

És a pusztában magára maradt, gondolataiba merült Jézus még ím ezeket vette fontolóra:

Milyen csábító is volna, ha az emberi ész segítségével feltárulnának a természet bőséges erőforrásai. A kövek kenyerekké válnának és mindenki jóllaknék. Ez a gondolat úgy szólalt meg benne, mint egy csábító szellem szava.

Ámde belátta, hogy ez sem segítene az emberen. Mert a hatalom vágya meg a hiúság azután is arra csábítaná, hogy embertársát elnyomja, uralkodjék rajta és megölje, ugyanúgy, amiként eddig tette.

És a természetben való hatalmával csak fokozódnék az elnyomók erőszakossága, csak még nagyobb lenne az ember szolgasága.

Azután fölment Jézus egy magas hegyre, amely a pusztaság szélén volt; kilátás nyílt onnan messzi távolokba. És ott a szellem szemével áttekintette Jézus az egész világot, minden királyságával egyetemben.

Ha az okosság hatalomra juttatja az embert a természet fölött és ezáltal hatalmat ad néki a többi "embereken is, akkor hát küzdj te magad ezért a hatalomért! Lépj föl magad a népek vezéréként, hiszen mindenki várja a megváltót. Zúzd össze a föld hatalmasait; a nép elégedetlen és követ majd téged! – Ügy szólalt meg benne ez a gondolat, mint a rossz szellem szava.

Ha kezedben van a hatalom a külső világ felett, akkor ennek segítségével sok jót is tehetsz az emberekkel, akiken uralkodói; jobbakká és nemesebbekké teheted őket.

Ámde Jézus így gondolkodott: Az ördögök fejedelmével, akit Belzebubnak neveznek s aki a hatalomvágyat jelképezi, – nem lehet elűzni a kisebbik rosszat, az ördögfiókák hadát. Miképpen is tehetné nemesebbé az embert az, aki mint hódító és uralkodó, maga jár elől a legrosszabb példával, erőszakkal, véres tettekkel?

És e csábító uralomnak a világ minden királysága fölött micsoda értéke van annak számára, aki azt megszerzi? – ha lelkében gonosz szenvedélyek dúlnak és alattvalóitól való gyáva félelme szakadatlanul gonosz tettekre, erőszakosságra, gyilkolásra ösztönzi.

És ha az ilyen szerencsétlen eképpen elidegeníti magától embertársait: egyedül marad rabszolgáival, akik nem ő hozzá ragaszkodnak, hanem csupán a zsákmányhoz, amiből ők is részesülnek.

És önkény hatalma ellenére, sőt éppen annak következtében hasonló lesz a magányos tömlöcbe zárt fogolyhoz. Széles birodalma is, minden jószágával együtt

kívül marad az ő börtönén, ő maga pedig elárvul, *szegény* lesz, mert lelkében szűkösség szorong.

Mit ér vele, ha asztala dúsan terített, ámde magára maradt lelke sivár és szegény.

Így hát talán hátat kellene fordítani e világnak és el kellene lökni magunktól a testi életet, hogy csak a léleknek élhessünk, csak a lélek dicsőségének? – így töprengett tovább Jézus. – Meneküljünk a világból és örökre a magányban maradjunk? Vagy éppen pusztítsuk el testünket, hogy végkép megszabaduljunk az érzékek életétől, amely annyi bajjal jár, annyi betegséggel, szűkösséggel fenyeget bennünket?

Jézus azonban elvetette ezt a gondolatot is, amely úgy hangzott föl benne, mint a gonosz szellem szava. Mert így szólt magához:

A mi szellemünk mennyei világossága nem azért lépett a testiségnek ebbe a világába, hogy csupán örömmünket leljük az érzéki dolgokban, hanem legkivált azért, hogy embertestvéreinket ráeszméltessük mennyei világosságukra.

Ha éppen csak az érzéki örömeiket keressük: állatokhoz hasonlítunk és nem találunk megelégedést, se békét, se boldogságot. Lelkünk szűkös marad, legyen bár miénk a földnek minden kincse.

Csak a szeretet tesz bennünket gazdaggá, boldoggá, elégedetté. A szeretet, amely föltámasztja az emberben e szent, e végtelen világosságot.

Menj ki hát a világba és tanítsd az embereket, hogy mindnyájan ráeszméljenek e szent világosságra, amely az Ő Atyjuk és ősforrásuk.

És Jézus elhagyta a pusztaságot.

Jézus tanítja embertársait

r

Es Jézus Galileába ment, szülőföldjére, Názárethbe. Betért egy templomba és hírül adta azoknak, akik ott összegyűltek:

Testvéreim és barátaim, mélységes a ti szomorúságotok, mert hiába vártok segítséget amaz égi hatalmaságtól, amelyet valahol kívületek és fölöttetek képzeltek, íme, tudjátok már, hogy Isten nem száll le hozzátok a Sinai hegyről, sem valami más hegyről, vagy a felhők magasságából, hogy vigasztalást, segítséget hozzon számotokra.

Istentől elhagyottnak szomorúnak és menthetetlennek látjátok az egész világot és benne magatokat is, martalékul dobva minden gonosznak, minden szenvedésnek. Én pedig azt mondom néktek, ne gyászoljatok többé!

Gyászol a világ, mint a menyasszony, akinek vőlegénye régen útra kelt és nem tért még haza. És ő mégis vár reá, aki majd nászünnepre hazavezeti őt, dicsőségben, mint a mesék királyfia.

Én pedig mondom néktek: – a vőlegény megérkezett.

Hiába keresitek Istent ott kint, az ég felhői mögött. Hiába várjátok onnét az égi Atya vigasztalását, segítségét; hiába várjátok azt a birodalmat, amelyet Isten valaki hatalmas ember által alapítana, aki meghódítván a földet, megvédne, boldoggá tenne titeket és minden embert.

Ezért gyászoltok, ezért érzitek magatokat úgy, mint egykor atyáitok a pusztaságban, elhagyatva, éhezve és szomjúhozva, – mert nem hull az égből kenyér számotokra, mert nem hull a mennyei manna.

Ámbátor egészen igazatok van abban, hogy nincs

számotokra többé semmilyen külső istenalak, aki megmentene bajtól, haláltól; mégis, – mondom néktek e legnagyobb nyomorúságatok közepette: a mennyei birodalom közel van hozzátok.

Csakhogy a mennyeknek ez az országa nem jelenik meg semmiféle külső alakban. Nem kívülről, nem az ég felhői mögül jön hozzátok Isten, hogy segítsen rajtatok, hogy megmentsen titeket.

Ámde én mégis megmutatom néktek a boldogság várát. Föl akarom tárni előttetek a mennyei birodalmat, dicsőségének teljében, hogy ne csak higgyetek, hanem lássatok is.

Hogy eleven alakban, kétségtelen bizonyosságként, mint a Nap, jelenjék meg bennetek az Atya, a világosság ősforrása, hogy többé ne kételkedhesetek.

Mert lássátok, ez a mindent átható világosság bennetek vagyon, nem ott kunt, a fellegek fölött. A menyország a ti szellemetek és gondolkodástok végtelenben világoló dicsősége. Bennetek tárja föl a mennyei birodalom végtelen távlatait. Mert ez a mérhetetlenbe sugárzó fény a ti világosságotok s megadatott az minden embernek, aki e világba lép.

Ne kunt keressétek hát a mennyeknek országát; a ti bensőtökben vagyon az. Szent boldogságban nyugszik bennetek és ti nyugosztok öbenne. Esméljetez hát erre a ti mennyei életetekre és világosságotokra.

Ámde az emberek nem értették meg őt és így szóltak: Mutasd meg hát nekünk ezt a fényt, mert mi nem látjuk.

Arra a fényre gondoltak ugyanis, amelyet érzékeikkel, testi szemükkel látnak és azt hitték, hogy a mennyek világossága is emilyen külső valami. Nem gondolták meg, hogy hiszen ilyen módon csupán korlátolt szemhatárt tekinthetünk át, amilyent az állat is lát; a mennyei világosságnak pedig végtelennek kell lennie.

És Jézus így válaszolt nékik: Én vagyok a világ világossága, a végtelen fény, mely minden határokon és világokon túl sugárzik. Ez az én életem és világosságom. Ámde a ti életetek, a ti világosságtok is. Mert ti is tudtok a világ végtelenségéről és gondolkodástok sehohsem lel végső határt.

Így hát ti is a világ világossága vagytok.

És ti azért nem látjátok e világosságot, mert erőtlenül pislákol bennetek. Szellemi vakok vagytok hát, akármilyen jó is a testi szemetek.

És mert élettelen bennetek ez a világosság, ami az embernek tulajdon való élete és ami megkülönbözteti az állattól: azért vagytok szellemi halottak, noha testetek eleven.

Én pedig azért jöttem, hogy a vakokat látókká tegyem és a halottakat feltámasszam.

És elálmélkodván az emberek ily beszéd hallatán, így szóltak: ide vezetjük majd a vakokat; vannak ilyenek helységünkben. Tedd hát, hogy lássanak! És ha valaki elhalálozott, eléd hozzuk majd: támaszd hát föl a halottakat! Ha ezt meg tudod tenni, úgy valóban te vagy a Megváltó, a Messiás, akit várunk. Ezzel a jellel tanúságot tehetsz dicsőségedről és hiszünk majd néked.

És Jézus így szólt: Szemetek van és nem láttok, fületek van és nem hallotok, ti, akik így értitek a Megváltó dicsőségét.

Ti balgák, mit segítne rajtatok, ha csupán testi szemetek vakságától szabadítanálak meg titeket? Nos rajta hát! Úgy éltek majd ezután is, esztendőök során át, ama szokott módon, ahogyan eddig éltetek mindannyian. Vagyis nyomorultan, Istentől elhagyottan, sivár lélekkel, vagy pedig vak hittel imádván egy külső istent. És ilyen szellemi vakságban, ilyen nyomorultan haltok is meg. A halott pedig nem lát testi szemmel.

Am akinek megnyílt a szellemi szeme, az ebben a boldogító világosságban él; a végtelenben, amely egybeöleli minden emberrel. És ez a világosság nem múlik el, erre a nappalra sohasem ború éjszaka.

Erre a világosságra akartalak ébreszteni benneteket; boldog, aki e világosságban él és munkálkodik.

Hiszen mit segítne rajtatok, ha a testi halálból támasztanálak föl titeket? Még néhány esztendeig élnétek, éppoly nyomorúan, mint eddig. Mert életetek nem különb állapot a halálnál: lassú poshadás, amíg testetek elpusztul. Én pedig arra az életre akartalak benneteket ébreszteni, amely nem ismeri többé a halál árnyékát,

amely a halál mélységei és éjszakája fölött világol és amelyben az is él, aki meghalt.

Ámde Jézus hallgatói között sokan voltak a szellemi vakok, akik haragot tápláltak ellene, mivel összezúzta a régi hitet. Ezek így szóltak:

A Messiásról megmondattok, hogy látókká teszi a vakokat és életre támasztja a holtakat; ezzel tanúsítja majd isteni dicsőségét. Mert mi lehet dicsőbb, mint ilyen csudáknak véghezvitele és micsoda hatalom lehet nagyobb, mint azé, aki legyőzi a halált!

Am az ilyen ember kevésre, vagy semmire sem becsüli azt, amiben mi a legmagasabb isteni hatalmat látjuk. Gúnyt űz a csodából, kétségbevonja, hogy a Messiás csudákat tesz, sőt azt sem hiszi, hogy akár Isten is képes volna erre. Ez az ember tehát nyilván hitetlen, istentagadó.

Jézus pedig így válaszolt: Nem én káromlom Istent, hanem ti káromoljátok. Ti, akik lehúzzátok őt a porba, a testiességbe. Ti nem fogjátok föl, hogy Isten szellemi élet és csak a szellemben és az igazságban szabad Őt imádnunk.

Képnék, mesének csakugyan szép, hogy a Megváltó majd látóvá teszi a vakot és föltámasztja a halottat. Ámde ellene volna a szellem természetének, ha e szép jelképeket betű szerint vennők.

Ha ezt teszitek, a szellem ellen vétkeztek; mert megölitek a szellemet, ha a képhez, a képieshez ragaszkodtok.

Néhányan, akik feszült figyelemmel hallgatták szavait, végül mégis megértették és így szóltak hozzá:

Mester, vezess bennünket és mutasd meg nekünk a te hazádat!

És mondta Jézus: Jöjjetek és lássatok! A ti lelkeitekben táruul föl hazátok, otthonotok, a ti Atyátok védelmetadó háza, amelyet kerestek.

Aki kopogtat, annak megnyílik a kapu és föltáruul előtte az Atya háza tündöklő ragyogásában. Mert hatalmas királynak háza az.

E király alatt pedig Jézus az ész mindnyájunkat egybeölelő isteni világosságát értette, amelynek pótolhatat-

lan tagja minden emberszellem és amelynek birodalma végtelen.

Jézus városról-városra, faluról-falura vándorolt, terjesztvén mindenütt az örömhírt, hogy közeledik a menyének országa és hogy az a bensőség birodalma, mely ott lakozik minden emberkedély mélyén.

Az emberek csudálkoztak tanításán és csakhamar igen sokan követték, mert híre futott, hogy támadt egy ember, akinek olyan hatalma van, hogy látókká teszi a vakokat, visszaadja a süketeknek hallásukat, a bénáknak épségüket és föltámasztja a holtakat.

Elterjedt pedig ez a hír azért, mert Jézus a vakok, süketek és bénák gyógyulásáról, a halottak föltámasztásáról beszélt.

(Lukács 4, 15-21; 7, 22; János 4, 23-24;
8, 12; Máté 4, 14; János 6, 63; 1, 38-39.)

Jézus a Bethesda-tónál

Előfordult különben, hogy Jézus szívesen fölkereste a betegeket is, akik már lemondtak az életről. És vigasztalta őket a soha el nem múló életről szóló szavaival, beszélt nekik az isteni látás fényteljes dicsőségéről, ami szenvedés és halál fölé emel, – úgy hogy ezek az emberek e gondolat boldogságától eltelve, a lelkükben megnyilatkozott mennyei világosság örömeiben fölkeltek, új erőt éreztek magukban és eképpen gyógyulásnak indultak.

Mert magas vigasztalás és a lélek emelkedett hangulata gyakran még a testre is gyógyítóan hat.

Így vándorolt egyszer Jézus Jeruzsálembe, a kovász-talan kenyér ünnepére és fölkereste a kórházat, a Juhok kapujának közelében, a Bethesda-tónál, amelynek gyógyítóerőt tulajdonítottak.

Elterjedt ugyanis az a legenda, hogy a Bethesda-tóra időnként leszáll egy angyal, láthatatlan szárnyával hullámzásba hozza a vizet és azok, akik ilyenkor a vízbe lépnek, meggyógyulnak.

Volt pedig a csarnokban *egy* beteg, aki panaszkodott Jézusnak, hogy hosszú esztendőök óta sínylődik itt betegen.

Nem segített hát rajtad a tó vize? – kérdezte Jézus. Az pedig így válaszolt:

Olyan sorvadt vagyok, olyan tehetetlen, hogy nem bírok elég gyorsan a hullámzó tóhoz jutni és mások mindig megelőznek. És kérte Jézust, segítsen rajta.

Jézus pedig így szólt: Más vizet adok én néktek. Azt, amely mindenkinek gyógyulást, életet ajándékoz, amely kristálytisztán árad a végtelenből, a mennyei tágasságból, a legmesszibb egekből.

És ím, ez a forrás lelketek legmélyéről fakad. Mert ott keressétek az élet isteni, mindent gyógyító forrását.

Itt, a ti lelketekben buzog a mennyei, mindent egybefogó élet kútja és boldog, aki tiszta pillantással belelát annak kristálytiszta mélységébe.

És boldog, aki tiszta megértéssel merül szent mélységébe, mert végtelen mélység tárulkozik bensőjében. És aki saját benső életében látja ezt a mélységet, e vég nélkül valót, aki e szent mélységbe merül, amelynek árja minden csillagvilágok fölött hullámszik, az az ember az élet ősforrását látja: Istent látja.

Ha a Bethesda-tó hullámai meg is gyógyítanak titeket, e gyógyulás csak arra a rövid időre terjed, amíg testetek él.

Am aki ebbe az égi árba merült bele, aki erre az új életre eszmél, az nem lát többé halált, mert bejutott már a világok fölött trónoló életbe, aminek hullámai a Paradicsomból áradnak.

E tó mondája pedig csupán képe annak a mindent boldogító mennyei hullámszásnak. Nem érzitek-e, mint suhan át lelketeken az angyal, az ég küldöttje, mint rebbenti meg szárnya a holt vizet, a dermedt szellemet bensőtökben, hogy hullámszó életre keltse?

Bizony mondom néktek, boldog, akinek szellemében ez az angyalszárny megrebbent; meggyógyult az, aki e szent tó mélyébe merült.

Emelkedetek hát ide és ne hódoljatok többé a régi bűnös gondolatvilágnak.

És a betegek megilletődve hallgatták Jézus szavát, amely égi üzenatként hangzott nékik; titokzatosan és mégis olyannyira fölemelően. És szavainak szelíd fuvaltatától újjáéledten emelkedtek föl a szegény betegek. Az a súlyos beteg is, aki éveken át nyűgösködött, újjáéledt és elhagyta ágyát, hogy Jézust kövesse.

Ámde Jézus eltűnt, hogy a hálálkodások elől kitérjen.

Mindez pedig sabbath*) napján történt, azon a napon, amelyet a zsidók megszenteltek, amelyen semminemű munkát nem volt szabad végezni, Mózes parancsa szerint.

Jézus e cselekedeteinek híre pedig csakhamar mindenüvé elterjedt.

*) szombat.

Meghallották ezt a farizeusok is, azok a zsidók, akik szorosan ragaszkodtak minden külső törvényhez, formához és azt hitték, hogy csupán így lehetnek igazhívők, jámborok. És ahogy rátaláltak Jézusra, szemrevetésekkkel illették. Így szóltak hozzá:

Bizonyára a gonosz szellem vezet téged, hogy munkát végzel, betegeket gyógyítasz az Isten által megszentelt sabbath napján.

Jézus pedig ezt mondta: Kérdem tőletek, mi illő cselekedet sabbath napján: jóság vagy gonoszság? Meg kell-e óvni olyankor az életet, vagy veszendőben hagyni?

Ki volna hát közöttetek, aki sabbath napján verembe esett juhát ki ne segítené?

A kérdezők megzavarodottan hallgattak.

Jézus pedig folytatta: Amit én cselekszem, több, mint a test orvoslása. Én a szellemi betegeket gyógyítom.

Mert megtisztult a gonosztól, aki az üdvösség szavára figyel, melyet én hirdetek. Arról szólok, ami föl emeli a régi embert, aki a testiességben látja üdvét és életét; arról, ami a régi helyébe az új, isteni embert támasztja életre, aki az isteni világosságot, a szeretetben minden embert egyesítő életet saját életének ösmeri.

Kié a magasabb hatalom? Azé-e, aki ezt mondja: megbocsátom bűneidet, vagy azé, aki így szól: kelj föl és járj!

Azok a tettek, amiket én cselekszem, valóban sokkal inkább a mi mennyei ősforrásunk műve; az Atyáé, az isteni életé, amely mindnyájunkat egyesít.

Ti templomba jártok, hogy Istennek szolgáljatok és minden külső szertartástok erre való.

Ámde az isteni ember, akiben a mennyei világosság eszmél, nagyobb a templomnál és fölötte áll az istenszolgálat minden ceremóniájának. Az ő célja nem egyéb, mint a világosság, amit ti semmiféle szertartással el nem érhetek. Az isteni ember ura a sabbath-nak is.

Vihar a Tiberiás-tavon.

Egyszer Jézus Tiberiás felé hajózott a tavon, tanítványai kíséretében.

Késő estére járt már, amikor a tavon nagy vihar támadt. Jézus azonban a napi munkától és útközben mondott beszédeitől elfáradván, nyugodtan aludt a hajón; észre sem vette a vihart.

Hanem a tanítványok igen megrémültek; fölkeltek és így szóltak hozzá:

Mester, ments meg bennünket, ha ugyan adott hozzá hatalmat az ég.

Jézus fölemelkedett és így szólt: Hogy félhettek ennyire a haláltól, a testi elmúlástól, ti kishitűek! Milyen kevésbé eleven is bennetek a mennyei világosság, amelynek fölébresztésén fáradoztam.

Így hát nem fogtátok föl, hogy ez a ti világosságotok, az isteni világosság, az ember világossága minden tengerek fölött való élet és a hullámok mindensége fölött uralkodik, boldog végtelenségben, minden lényt egybekötően, minden szellemben nyugodván és egybeölelvén benneteket minden fivérekkel, nővérekkel?

Milyen kicsinyesen is gondolkodtok, hogy mindig magatokért aggódtok, testetek életét féltitek, holott reátok bízott, hogy minden ember üdvéről gondoskodjatok és mindenkiét viseljétek lelketeken.

A külső sors nem áll hatalmunkban, ámde ez a világosság a miénk és nem szűnik meg a test halálával. Nekünk pedig csak egy a hivatásunk: hogy életre ébreszszük ezt a világosságot.

De ahhoz, hogy ezt embertestvéreinkben fölébresszük, kell, hogy abban a boldog magasságban éljünk, ahol elnémult a föld minden vihara.

Minő jelentéktelen volna is az, ha én csupán a vihar-

nak ezt a szélorkánját hárítanám el és csak ettől mentenéltek meg titeket!

Közben elült a vihar egy időre. A tanítványok pedig így szóltak Jézushoz:

Valóban, te vagy az, akinek parancsszavára a világ minden vihara elnémul, ama fönséges csöndben és boldog bizonyosságban, a te isteni, végtelen életed magas világosságában, amelybe fölemelsz bennünket.

(Máté 8, 23-27; Márk 4, 36-41; Lukács 8, 22-25)

A hegyi beszéd.

Jézus Tiberiás vidékéről Galileába érkezett. Arra a hírre, hogy megjött, nagy néptömeg gyűlt köréje és tanítását hallgatta.

Jézus fölment egy hegyre és így szólt: Más tanítást hirdetek néktek, mint amit a világ tanít. Más törvényekre tanítlak benneteket, mint amiket a világ istenieknek, magasztosaknak tart. Mert ez a világ a testies érzelmű emberek világa: ennél fogva külső erőszakkal külső országot alapít.

Én pedig azért jöttem, hogy a benső embert, az isteni embert hirdessem néktek. És ez az ember azért cselekszik másképpen, azért rendez be világát más módon, mert nem úgy gondolkodik, mint a külső, állati testiességben elmerült ember, aki csak az érzékek életét ösmeri, akár az állat.

Isten országa azonban benső birodalom; erről hozok hírt néktek. És ezért nem is külső hatalom veti majd alapját, mint ahogy e világ országai keletkeztek.

Hanem amikor az ember benső élete megvilágosodik, akkor megvalósul a mennyei birodalom a földön is és helyébe lép majd a félállatiasságnak, ami ma világszerte uralkodik.

Egészen másképp kell pedig az embernek gondolkodnia, más törvényeket kell szívébe vésnie, hogy e mennyei birodalom elérkezzék. Ne azt becsülje nagyra, ne azt értékelje, amit e világ magasztosnak, értékesnek, fenségesnek tart.

A ti világotokban ma a gazdaságnak van csak becsülete. Azt a gazdagságot becsülik nagyra, ami itt javat-jószágra, kin eset-kincsre halmoz és a gazdagot szerencsés embernek tartják; irigykedve pillantanak föl rá. És szerencsés boldognak látják azokat, akik bár-

mikor jóllakhatnak, akik gondoskodni tudnak testi jólétükről.

És boldognak tartják, aki parancsolni tud és vasököllel meg tudja fékezni a népeket.

És boldognak mondják, aki a háborúban kitűntette magát és ezért magas tekintélyként tisztelik.

Viszont boldogtalanoknak, akik szenvednek, akiket a tekintélyes hatalmasok üldöznek.

Én pedig azt mondom néktek: Boldog, aki minden testi jószágát odaadja testvérei, nővérei üdvéért és világosságáért, aki kész szegénységet vállalni, mert a mennyei világosságot akarja.

Boldog, aki itt szenvedést visel és éhezik e világ hatalmasainak rosszindulata miatt, mivel nem alkalmazkodott e világ szokásaihoz és nem becsülte sokra a külső hatalmat, e világ eszményét.

Boldog, akit üldöznek, mivel az erőszakoskodást, amit a világ magasztos fönségnek tart, nyomorultnak, alacsonynak, állatiasnak látja és ilyennek hirdeti ember-testvérei előtt.

Boldogok a békések; isten gyermekeinek nevezik majd őket, mert fölhajnallott számukra a mindent egyesítő benső világosság.

Boldogok a szelídek, a hatalom nélkül valók, akiknek hatalmát ma mire sem becsülik. Mert a mennyei világosság benső hatalmával nyernek meg végül minden szívet és minden embert testvérré tesznek s a föld minden gazdagsága övéké lesz.

Mert nem a tél vad viharai semmisítik meg a hó és jég világát, nem a havat felkavaró orkán, hanem a megismerés, a szeretet enyhe sugarai. Hatalmasabbak lesznek ezek a sugarak a világ minden állatias hatalmánál és ők vetnek majd véget annak.

Boldogok vagytok, ha az ész és szeretet e világosságának erőre segítése miatt gyaláznak, üldöznek titeket és kígyót-békát kiáltanak fejetekre; hiszen így tettek a prófétákkal is.

Jutalmatok pedig bensőtökben vagyon, mert annál fényesebben ragyog majd föl lelketek élete, a világosság, minél inkább megvetnek és üldöznek titeket. Mert ti

vagytok ama szelíd fényesség sugárzásai, amelynek ereje véget vet majd minden gonoszságnak, minden erőszaknak, háborúnak és gyilkosságnak. Ebben a sugárzásban szövődik a ti menyországotok és ezek a sugarak győzik le majd e világot.

Ezért is ne gyakoroljatok sohase hatalmat senki ember ellen, ti, a megismerés és a szeretet szelíd, világ-megváltó fényének gyermekei. És ne feleljetek gonoszságra gonoszsággal, ne iparkodjatok erőszakot erőszakkal elhárítani.

Szent legyen néktek minden ember, mert e boldog isteni világosság a gonoszban, az erőszakoskodóban is csak úgy ott rejtőzik, mint sötét felhők mögött a Nap.

Már Mózes törvénye is parancsolja: Ne ölj! Én pedig mondom néktek: Aki lelkében haragot táplál testvére iránt, hatalmába esett immár a gonosznak és aki így szól hozzá: te semmirekellő, – az saját értékét becs-mérel. Mert csak a szeretetben lehet értékes az ember, a szeretetben, amivel embertársainak adózik. Annál kevésbé szabad pedig valami ürügy alatt erőszakoskodni véle, vagy éppen életére törni.

Törvénykönyvetekben ez áll: Ne tégy hamis esküt és tartsd meg Istennek tett esküdet.

Én pedig azt mondom néktek, hogy egyáltalán sohase esküdjete, semminő módon, semminő ürüggyel. Hanem legyen a ti beszédetek Igen, ha igen és Nem, ha nem. Ezen kívül pedig minden a gonosztól való.

Mert az olyan eskü, amely a külső, bosszúálló, megtorló istenre hivatkozik, az káromlása az isteni világosságnak, az durva babona.

Mózes törvénye írja: Aki el akarja bocsátani felelőségét, adjon neki válólevelet.

Én pedig mondom néktek: Aki csupán egy aszszonnyal él is együtt, anélkül azonban, hogy szeretné: az megtöri a házasság eszményét.

Azt mondom néktek: Annak a szeretetnek is, amely benneteket asszonyotokkal egybeköt, a mi isteni életünket alkotó magas, mennyei szeretet kisugárzásának kell lennie. Amiképp egy hang nem csendül egybe minden többivel, hanem a legtökéletesebben csupán egy-

gyei és valamely szín pótolhatatlan harmóniában éppen csak egyetlen színnel: azonképpen van ez a házasságban is. A házasságot a szellem menyországában kötik és az a mennyei harmónia kizengése, ha tiszta szeretet az alapja. Csak így házasodjatok és ne válassza szét semmiféle földi törvény azt, amit a szellem egében kötöttek. Mert a mennyei világosság egy-egy színárnyalata mindenki közöttetek. Ha így tesztek, a mennyei tisztaság nemessé teszi és megvilágosítja lelketeket.

Adj annak, aki kér és ne fordulj el attól, aki kölcsönt kíván tőled.

És ha valaki törvénykezni akar fölötted és el akarja venni kabátodat, engedd át neki köpenyedet is. S ha ki téged arra kényszerít, hogy menj véle egy mért-földet, kísérd el kettőre.

Ha összekülönböznének: egyeztetek meg mindig testvérhez illően; kerüljétek a hatalom segítségét és ne folyamodjatok törvényeihez. Mert aki a hatalomhoz könyörög, a hatalom szolgájává alázódik és maga is részt veszzen abban; ezzel pedig többet veszít, mintha egy világot nyerne.

Ez a világ úgy tesz igazságot, hogy hasonlóért hasonlóval fizet és ezért hangzik törvénye úgy, mint Mózesé: Erőszakot erőszakért, szemet szemért, fogat fogért, életet életért.

Én pedig azt mondom néktek, hogy szeressétek ellenségeketek, tegyetek jót azzal, aki megbántott és üldöz benneteket. Mert boldogtalan sötétség rabjai, az éjszaka zsákmányai, szellemi halottak azok, akik rosszat tesznek veletek. És legyetek részvétellel irántuk; az legyen hivatástok, hogy megváltsátok őket e vak éjszakából és ébresszétek őket isteni világosságukra. Ti pedig nincs miért féljétek szenvedéstől, haláltól, mert a ti mennyei hazátok a szellemi világosság.

Külömbőség nélkül sugárzik tehát ez a ti világosságtok minden embernek, mint az égi harmat, amely egyképpen hull igazra és hamisra; mint a Nap, amely ugyanúgy világít jónak és rossznak.

Aki a szellem világosságáról szóló e tanítást hallgatja és életét látja e világosságban, annak mintájára

cselekszik is majd. Mert csak a végtelenség világosságának életében, a mindent egyesítő szeretetben találhatja meg boldogságát. És hasonló leszen amaz okos emberhez, aki sziklára építette házát; mert múlhatatlanabb minden gránitsziklánál az örökkévalóság e szelíd világossága, mivelhogy végtelen és minden világok fölött tündököl.

Aki pedig e beszédet hallván, nem cselekszik ahhoz méltóan, hanem ragaszkodik a testiességhez, meg hatalmához, dicsőséghez és jószágához, ezt csak azért teszi, mert a világosság nem vált benne elevenné. Pedig mindaz, amihez ragaszkodik, múltékony, mint az ő világa.

És ilyen ember ama balgához hasonló, aki futóhomokra építette házát, ámde zápor támadt, kitört a vihar és háza iszonyú ropogással összeomlott.

És mindannyian elcsudálkoztak szavain, mert a minden ember kedélyének legbensőbb mélyében rejtőző isteni világosság hatalmával beszélt, nem pedig úgy, mint az írástudók, saját maguk kigondolta pusztá emberi okoskodással.

(Máté 5-7; Lukács 6, 17-49).

A nép csudálatos megvendéglése.

A nép már hosszú úton követte Jézust és szomjúhozva hallgatták tanítását anélkül, hogy valamit ettek volna.

Ekkor így szóltak hozzá aggódó tanítványai:

Honnét szerezzünk kenyeret, hogy a nép jólakjék? És néhányan a nép közül is felszóltak, mondván Jézusnak:

Úgy beszélsz hozzánk, mint az ég követe. De adj nekünk kenyeret is, mert éhezünk. Néhány ember azonban hozott magával valamelyes eleséget, mert hosszabb útra készültek volt.

Jézus pedig így szólt hozzájuk: Tegyetek tanúságot arról, hogy tanításaimat megértettétek: gyűjtsetek össze minden eleséget ami nálatok van és osszátok szét ezen az estén. Mindannyian testvéreknek érzitek majd magatokat, egyazon mennyei világosság gyermekeinek.

Így is cselekedtek és mindannyian jóllaktak; még fölöslegük is maradt. Mindenki elcsudálkozott és így szóltak:

Olyan ez, mintha kenyerünk megsokasodott volna.

Azért jöttem, – mondotta Jézus – hogy megadjam néktek amaz égi táplálékot, amely nem lesz kevesebb, ha megosztjátok testvéreitekkel, hanem megnövekedik. Ez az a csudálatos vendéglátás. Erről a kenyérről szólott már Mózes is, mondván: Az ember nem csupán kenyérral él, hanem Isten minden szavával.

Ámde néhányan a zsidók közül így szóltak hozzá:

Mit művelsz hát, miféle tetteket viszel véghez, csak azért, hogy higgyünk néked? A mi atyáink mannával éltek a pusztában, amint írva van: Mennyei kenyeret adott nékik, hogy egyenek.

Jézus pedig így telet: Mózes nem mennyei kénye-

ret adott nekik, mert nem külső, nem testi alakban jelentkezik az, amit mennyeinek nevezünk. Az igazi mennyei kenyér a végtelen világosságból származik, a szellem világosságából, amely Atyánk és ősforrásunk.

Mert nem ott kunt keresem én a mennyei táplálékot, hanem legbensőbb, igaz életem az nékem. Én vagyok az élet kenyerezés minden embernek magába kell fogadnia ezt az életet. Olyanná kell annak válnia bennetek, mint a testi tápláléknak: hússá és vérré.

Atyáitok mannat ettek a pusztában és meghaltak. Ámde az a kenyér, amelyet én adok az embernek, amely az én életem: az a mennyek élő kenyere. Aki ezt magába fogadja, az örökkön él.

Most megint félreértették őt a maguk nyers, anyagi gondolkodásában és így szóltak:

A te húsozat kell hát ennünk s véredből kell innunk, hogy boldoggá legyünk?

Jézus megismételte: A szellem az, amely im élővé teszen; a test mit sem használ. Ámde az én szavaim, amelyeket néktek adok, hogy a világ táplálékai legyenek, a szellem és az élet szavai.

(Máté 14, 14-21; Márk 6, 34-44 8,
1-18; Lukács 9, 11-17; János 6).

Hol trónol Isten?

Ahogy Jézus Galilea egyik városába, Kapernaumba L érkezett, elterjedt volt már híre csudatévő hatalmának. És hirdette ott a sokaságnak a benső isteni birodalomról szóló tanításokat.

Hanem itt rátámadtak a régi törvény hívei, a farizeusok és így szóltak: Tisztátalan, rossz szellem lakozik benned, mert Isten fiának mondogad magad és úgy tessz, mintha Isten volnál.

És Jézus így válaszolt: Vajjon nem áll-e törvényetekben, hogy istenek vagytok? Hol vélitek Isten székhelyét?

Ott fönt az égben, a csillagoknál? Akkor ő véges dolog volna, mint a csillagzatok, mert ezek is elenyésznek.

Pedig Isten mindenütt jelen van; hol látjátok hát a mindenütt jelenvalót? Nem ott kunt, rajtatok kívül, mert testi szemetek nem lát messzire, nem hatol véges láthatáron túl.

Akkor hát nyilván bennetek, szellemetek mélyén; mert csak az foglalja magában a mindenütt jelenvalót, a végtelent.

Ám ha a szellem véges dolog volna, nem foglalhatná magában a mindenütt jelenvalót. Vagy bele tudjátok-e tölteni egy akóba a világtengert? A szellem tehát minden dolognál nagyobb.

Ebbe a templomba kell lépnetek, ha Istent akarjátok imádni és ez a templom nagyobb a jeruzsáleminál. Ezt a szentélyt akarom bennetek megépíteni. A szellemen és igazságban kell tehát Istent tisztelnetek.

Itt trónol a Legszentebb élő alakban és nem a jeruzsálemi templomban, a frigyszekrény fölött, kherubszárnyak között,

Istent káromlod, mert templomát káromlod, – szóltak a farizeusok.

Jézus így válaszolt: Sokkal inkább ti káromoljátok az isteni szellemet, amikor Istent külső dolognak közösítitek ki. Ha a szellemet véges dolognak teszitek meg, megszenteltelítitek Isten igazi templomát és elzárkóztok Istentől, mert csupán bensőtökben, annak végtelen világosságában tudjátok Istent fölfogni. Am legyen, hogy valaki külső istent káromol; ezt pedig meg lehet bocsátani, mert megnyílhat még számára a benső világosság. A virág csak úgy fejlődhetik, ha föltárja magát a napfénynek. A lélek is csak úgy, ha megnyílik a végtelenség mennyei világosságának, a szellem világosságának. Aki pedig elzárkózik a lelkében bontakozó végtelenség e világosságától, az a sötétségben marad és az örökkévalóságon át sincs számára megbocsátás. Mert Isten csak azokhoz van közel, akik megnyíltak a világosságnak.

Jött azonban Jézus anyja és eljöttek atyjafiai, hogy magukkal hívják; aggódtak érte, mert szembeszállt a befolyásos farizeusokkal és a zsidók hatalmasaival. Amde nem tudtak közelébe férközni a körülötte álló sokaságtól; odaküldtek hát érte.

És azok az emberek, akik meghallották az üzenetei, így szóltak Jézushoz: Nézd csak, anyád és testvéreid ott kunt kérdezősködnék felőled.

Jézus pedig a körötte állókra tekintett és így szólt: Ime, ez az én anyám és ezek az én testvéreim.

Ők a világosságból származottak, akik mennyei virágokhoz hasonlóan bontakoznak ki a mindent egyesítő szellem fényében és ez a világosság ad nekik boldog, végtelen életet. És ez a világosság az ő anyjuk, az én anyám. Nem testi anyától származott ez a szellemi világosság és nem múlik el a testtel.

És ez az én anyám, ez a mi anyánk: a mennyei bölcsesség, amely a régi bölcsék egyikének ily szókra nyitotta meg ajkát: A megvilágosodott, alázatos szívekben lakozom én és a kiválasztottaknak küldöm sugaraimat. Örök idők óta vagyok én és eljövendő időkben sem múlok el soha. Jöjjetek hozzám ti mind, akik reám vágytok, mert méznél édesebb az én szellemem szellője. Akik engem élveznek, megelégtetnek, akik engem isznak, nem szomjúhozhatnak többé és örök életük

leszen azoknak, kiket én megvilágosítok. Hullámszó, mérhetetlen óceán vagyok én, széles folyamként a Paradicsomból áradó.

Akik tehát az isteni világosság akaratát cselekszik, mert abban találták meg életüket, azok az én testvéreim, nővéreim és anyám.

(János 10, 33-36; 4, 20-24; Máté 12, 31-32; 46-50; Márk 3, 31-15.)

A testi és a szellemi életről való gondoskodás.

Útja közben Jézus Samaria helységébe érkezett, ahol éji szállást kért magának és tanítványainak. Kívánságát azonban több helyütt megtagadták, mert ellenségei szavára hallgattak ott az emberek. Felháborodva jelentették ezt tanítványai. És így szóltak: Valóban megérdemli ez a hely, hogy rászakadjon az ég tüze és elhamvassza.

Am Jézus feléjük fordult és így szólt hozzájuk: Nem tudjátok hát, minő szellem gyermekei vagytok?

Azok, akik a világosság gyermekei, nem azért jöttek, hogy megrontsák az ember lelkét, hanem azért, hogy megmentsek. Aminthogy ez a szelíd mennyei világosság, e végtelen, mindennek üdve és élete arra hivatott, hogy fölébressze halálukból a megfagyott lelkeket.

Ámde hozzá kell szoknotok, hogy az emberek elutasítanak titeket, mivel testi hasznuk és élvezik megtagadását követelitek tőlük. Mert ők csupán a testieséget, a képeket látják, azért szeretik ezt és gyűlölik azokat, akik így szólnak hozzájuk: Adjátok oda a világ minden javát, hogy elérhessétek a világosságot, a benső dicsőséget és boldogságot. Ők csupán azért építették házaikat, falvaikat meg városaikat, mert testi élvezetre törek-szenek. Miképpen találhatnátok hát bennük a nyugalom helyét? A rókáknak vagyon barlangjuk és a madaraknak fészük. Ilyen okos rókák és madarak azok az emberek, akik főként testi jólétükre ügyelnek. Ámde az ember fiának nincs hová lehajtania fejét.

Jézus pedig azért nevezte magát az ember fiának, mivel ősforrásának tudta a gondolkodás isteni világosságát, ami az embert emberré teszi. És éppen ezért volt ő Istennek is fia.

És Jézus vigasztalóan fordult tanítványaihoz: Ne

gondoskodjatok mindennél előbb testi életetekről. Ne az legyen legfőbb gondotok, mit is esztek majd és hogyan szerettek ruhát magatoknak, ha az emberek a világosság tanítása miatt rosszindulattal lesznek irántatok és mindent meg akarnak vonni tőletek.

Hiszen több a ti testetek az öltözéknél és életetek az eledelnél. Elsősorban meg kell őriznetek testeteket, életeteket s csak azután gondoskodhattok a táplálkozásról és ruháról.

Ámde testeteknél, testi életeteknél több a szellemi életetek; ez a ti életetek valósága, mert csak ez tesz benneteket emberré. Ennek érvényesülésére és táplálására kell hát elsöben is törekednetek, hogy világolj ék és igazán elevenné váljék.

Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek és nem aratnak, mégis megtalálják táplálékukat.

Vegyétek szemügyre a mezők liliomát; nem gondoskodnak ruházatról. Pedig hát Salamon minden dicsősége teljében nem öltözött úgy, mint egy is azok közül.

Ti kishitűek! Mennyivel különbek vagytok pedig e növényeknél és állatoknál. És mennyivel különb gondoskodás illet benneteket ősforrástoktól és Atyátoktól, mint ahogy amazokról gondoskodik a természet.

Legkivált szellemi életetekről és világosságotokról gondoskodjatok hát; bízzátok magatokat egészen reá és ne aggódjatok a földi javak, a testi jólét végett.

Valójában csak élet, csak ez a világosság a tiétek. Ez pedig mindenkinek megadódik, aki keresi. S legyen bár minden másnak híjával, pusztuljon bár oda nyomorú szükségben, mivel a világosságot szolgálta; valóban, mondom néktek, leírhatatlan dicsőség virágzik majd bensejében, az ég minden sugárzása megadódik néki a méltóság pompázó palástjaként és ragyogóbb hon készül számára, mint amilyen a föld minden hatalmasáé.

És nagyobb hatalom is adódik majd néki, mint amilyen azoké. Mert míg azok csak külső országot alapítanak, amely elmúlik és minden műve a rothadás, a halál martaléka leszen, addig a világosság szolgálatában a legcsekélyebb tett is múlhatatlanul tovább él és munkál, minden eljövendő nemzedékben.

Mert a mindent egyesítő szellemi világosság ellen cselekszenek azok, akik a külsőt, a testiést teszik meg elsőnek. Ezért is viszálykodnak, ezért nem találnak lelkükben örömet és noha emberek, mégis meghasonlottak emberi életükkel, világosságukkal, az isteni világossággal. És folyton-folyvást remegnek a haláltól, ami elrabolja minden vagytonukat és testi életüket; hiszen csak ezt látják életnek.

Arra fordítsatok több gondot a testi jólétért való gondnál, hogy véget vessetek ama szerencsétlenek nyomorúságának. Mert ha elsősorban testi kényelemről gondoskodtok, olyan nyomorultak vagytok, mint amazok.

Menjetez hát szerte a világba, városokba és falvakba s ahol házra találtok, ez legyen első szavatok: Békesség legyen e házban. Es amíg a békesség gyermeke lakik ott, világosságot váró, megnyílni kívánó szellemi virág, mindaddig tárt ajtókra találtok. S a ház lakói mind megnyílnak majd a világosságnak, testvérhez méltóan fogadnak és köszöntenek benneteket e világosságban. És így nyugszik meg majd bennük a ti békességetek.

Ahol pedig elzárkóznak töletek az emberek, ez a ti békességetek ismét felétek fordul majd és megnyugszik bennetek. Az én békességemet akarom én nektek adni, nem azt a békét, amit ez a világ nyújt.

Mert meglátjátok, hogy semminő külső sikertől nem függ e világosság boldogsága. Zavartalanul süt a Nap a maga dicsőségében akkor is, ha felhők fátyolozzák s ha a világ el is zárkózik tőle. Mert természete az, hogy az egész világnak világítson.

Mindazáltal pedig, hogy üldözést és szenvedést vállaltok magatokra, mondom néktek, vegyétek magatokra azt a jármot, amelyet én kínálok néktek. Mert nehezebb jármot rak reátok ez a világ; minden kincse bizonytalan, múlandó és súlyos árat kell fizetni értük: szellemetek nyugalmát és üdvösségeteket. Vegyétek magatokra ezt az igát, a mennyei szelídség igáját, mert ez az én igám gyönyörűsége és az én terhem könnyű.

Hasonlat a magvetőről.

Útja közben Jézus igen gyakran képekben, hasonlatokban adta elő tanításait, hogy az emberek jobban megértsék.

Elmondta így a következő példázatot: Egy magvető kiment, hogy elvesse a magot; vetés közben néhány szem útfélre esett, ahol a madarak megtalálták és fölcsipkedték.

Más magvak sziklás talajra hullottak és jóllehet kikeltek, idő múltán elszáradtak, mert a szikla nem jutott nedvet nekik.

Mások megint olyan földre estek, ahol sok gaz csírázott körülöttük és ahogy kikeltek, a dudva megfojtotta őket.

Ámde számtalan mag jó talajba hullott, kikelt és húszszoros meg harmincszoros gyümölcsöt termett.

És Jézus kiváltképpen ama tanítványainak mondta el e hasonlat értelmét, akiket felszólított volt, hogy tanításait terjesszék.

A mag Isten szava.

Az útszélre hullott és madár-fölcsipkedte magvak azokra utalnak, akik hallják ugyan a szót, ámde testi gondok és kívánságok lepik el őket, elnyelik életüket úgy, hogy veszendőbe megy az intelem, ami a magukbaterésre, az élet szavának bensejükbe való befogadására hívja őket.

A sziklára esett magvak azokra mutatnak, akik ugyan örömmel fogadják az igazság szavát és egy időre azt hiszik, mintha az gyökeret vert volna bensejükben, ámde ha rájönnek, hogy a szellemi világosság iránt való szeretetük miatt az emberek megvetését, nélkülözést és fájdalmat kell eltűrniök, akkor megint elhullanak, teljesen átadván magukat a világ üzelmeinek és kitűnik, hogy a világosság magva nem vert bennük mélyebb gyökeret.

A dudva-megfojtotta mag pedig azokról szól, akiknek értelmén elburjánzik a sok szedett-vedett, agyafűrt tudományosság, amivel az írástudók traktálják tanulóikat, úgy hogy a szellemi világosság egyszerű, fenkölt igazsága megfűl bennük az iskolai tudakosság e sok giz-gaza között.

Akikben pedig sokszoros gyümölcsöt hajt a mag, azok az emberek, akik az igazság szavát tiszta értelemmel fogadják magukba és egész életüket annak szentelik, a maguk és embertársaik üdvére. És ezekben megnyílik majd a mennyei teljesség, a szellem világosságának gazdagsága, amely mindenkit megvilágosít és boldoggá tesz.

(Máté 13, 1-23; Márk 4, 1-20; Lukács 8, 4-15.)

Más hasonlatok a mennyei birodalomról.

Jézus erről a példázatról is szólt: Hasonlatos a mennyek Országáa a kovászhoz, melyet az asszony három véka liszt közé kever, mígnem az egészet át- meg átjárja az erjedés.

Mint ahogy a kovász keresztül-kasul hatol a kenyéren, azonképpen hatja majd át az embert benső életében a benső mennyei birodalomról szóló tanítás. És mindenki fölébred majd lusta, tompa szunnyadásából, amiben testi élete elmerült.

És akik előbb éjszakában voltak, napként világolnak majd Atyjuk országában. Akinek füle van, hallja!

Az utóbbi szavakkal azt akarta jelezni, hogy e képet nem érzékiesen kell fölfogni, hanem arról a világosságról volt szó, amely im a benső életben világol.

A mennyei birodalom, – mondta Jézus, – olyan mint a mustármag, a magok legkisebbje, amelyet az anyaföldbe, a mély sötétségbe vetnek és kicsírázik, fa leszen belőle; alatta az ég madarai lakoznak.

Ezenképpen szökken a világosság magva terebélyes fává, amely alatt minden ember megpihen majd.

Ahogy a magszem előbb a föld mélyébe hatol, hogy nedvet és erőt szíjjon belőle, azonképpen az emberlény is a földi birodalom mélységébe, az érzéki világba lép a magasságból, a világosság csírájaként.

A világosság csírája először is beburkolózik az érzéki életnek ebbe a mélyébe, ahol közösek vagyunk az alantasabb lényekkel: növényvel, állattal. Ámde az emberi lényben ott él a magasság utáni vágyakozás; olyasféle ez, mint a földben pihenő csírában a fölfelétörés ösztöne. Az ember fokozatosan fölfelé tör, a világosság felé, mint ahogy a növény sarjadzása áttöri a földtakarót és végül kiszökken a napfényre. így nyílik meg az embernek

a gondolkodás nagy egyetemes világossága, ami egybefoglalja minden emberrel és minden lényvel. És így sardjad ki tudása mind gazdagabb teljességbe. Gondolatai a virághoz hasonlatosak, nemes cselekedetei a növény gyümölcsehez.

És a szellemi embernek ez a tudása és élete szellemi táplálékká válik, amely életet ad az embernek. Mert csak az eleven szellemű ember képes arra, hogy önmagát és embertársait boldogítsa, nem pedig az, aki elmerült a tompa, mély állati érzékiességben.

Az ilyen eleven szellemű ember a jó fához hasonló, amelyet jó gyümölcseről ismerünk meg. A rossz fát pedig előbb-utóbb kivágják és feltüzelik.

Aki ugyanis a szellemi világosságért él, az a múlhatatlannak él és életének gyümölcse soha véget nem érő gyönyörűség. Ilyen ember a Paradicsomban virágzó, gyümölcstől roskadozó fához hasonló, amelyet körülöng a végtelenség és örökkévalóság szellője. Mert a szellemi élet maga az Elmúlhatatlan.

Aki viszont az egyedül valóságos életének látott testieségbe kapaszkodik, az a halálba kapaszkodik. Mert minden testies dolog múlandó. Eképpen olyan, mint a kivágásra szánt rossz fa.

És a ti szellemi világosságotok, amelyben a benső mennyei birodalom bontakozik, hasonlatos ahhoz a drágagyöngyhöz, amelyre egy kereskedő rábukkanván, mindenét eladta, csakhogy azt az egyetlen, fölbecsülhetetlen értékű *gyöngyöt megszerezze*. Mert tudta jól, hogy azzal olyan gazdagságot szerez, ami azontúl minden gondtól mentesíti.

Vagy hasonlatos a szántóföldben elásott kincshez, amelyről egy ember tudomást szerzvéen, sietett minden vagyonát pénzzé tenni, csakhogy megszerezze azt a földet.

Ti azonban ne törjétek magatokat földi kincsek után; moly és rozsdá kirághatja, tolvaj ellophatja azokat. Mint az okos pénzváltó, cseréljétek el a múló, földi értékeket a benső mennyei világosságért, hogy az fölragyogjon és megnyilatkozzék bennetek.

Ámde a testi világ az a szántóföld, amelyben ez a

kincs rejtőzik. Napvilágra kell azt kerítnetek, hogy múlhatatlan szépségben tündököljön néktek és mindenkinek.

Mint a világosság élete, úgy lépjetek a testiesség világába, a sötétségbe; minden homályt fényre; váltsatok, hogy mind tisztábban ragyogjon föl világosságotok.

Minden gondolattal, minden megismeréssel, ami fölragyog bennetek, a világosság művét teljesítitek be. Mert ugyan honnét kölcsönzi erejét a ti mind tisztábban fölragyogó szellemi világosságotok? Nyilván a testieségből, az érzékiből, állatiból; annak emelkedtek fölébe és azt világitjátok meg, ha gondolkodtok. Emeljétek hát föl a testi élet erőit a ti világosságotokba, mint ahogy a növény is felszívja nedveit a talajból és terebélyes fa lesz belőle.

És minden jó, derék tettel, ami nemes gondolkodás virágából fakadó gyümölcsként pompázik, a mélység ugyanazon nedveit hoztátok föl a magasságba és másokat is fölüdíthettek ama gyümölcs édes ízével. Vagy mint ahogy a lámpa fölszívja az olajat és fényt, erőt kölcsönöz belőle, úgy erősödik a ti szellemi világosságotok a testi, érzéki világból.

A ti hivatástok tehát az, hogy e testi világban, az állatias és érzékies élet legyőzésével, a szellem-kölcsönözte világosság erejét növeljétek. Így világol az mind magasabbra, múlhatatlan erejében. Ezért léptetek hát e világra.

(Máté 13, 31–34; 7. 15–21; Márk 4, 31–33; Lukács 13, 19–21; Máté 13, 46.)

A másrabízott tallérokról.

Ezt is mondotta Jézus: A mennyei világosság hasonlítható amaz emberhez, aki messze földre készülvén, magához szólította szolgálait és rájuk bízta minden vagyonát.

Egyiknek öt aranytallért adott és így szólt hozzá: Folytass kereskedést az aranyakkal, hogy megsokasodjanak és nagy hasznot hajtsanak számomra.

Ugyanígy a másodiknak két tallért adott s a harmadiknak egyet. Aztán elutazott.

Az, aki öt tallért vett át, az arannyal kereskedvén más öt tallért nyert rajta. És aki kettőt kapott, két új tallért szerzett hozzá.

Akire pedig egy tallért bíztak, kiment, gödröt ásott a földbe és elrejtette ura pénzét.

Hosszú idő multán hazatért az úr és számadást kért tőlük.

Ekkor előlépett az, akire öt tallért bíztak. így szólt: Uram, öt tallért adtál nekem, im átadok néked öt más tallért is, melyeket azokon nyertem. És mondta az ő ura: Jámor, hű szolgám vagy, kevéssel is híven bántál, ezután majd sokat bízok reád. Menj be, urad örömére.

Ugyanígy szólt a második szolgálához, aki a két tallérhoz újabb kettőt szerzett; őt is bevezette gazdag, pompázó termeibe és kertjébe.

Aztán megjelent a harmadik is, aki egy tallért kapott. Ez így beszélt: Uram, tudtam, hogy kegyetlen ember vagy, uzsorapénzt követelsz azon felül, amit adtál és többet akarsz aratni, mint amennyit vetettél. Ezért attól félttem, hogy a reámbízott vagyont elveszhetném, biztonság kedvéért elástam hát. íme, vedd vissza, amit reám bíztál, nem több az és nem kevesebb.

Ura azonban így válaszolt: Gonosz, rest szolga! Jól tudtad, hogy azon felül is bő aratást kívánok, amit vettem. Miért nem gyümölcsöztetted reádbízott vagyonomat?

Íme, elveszem hát tőled azt a reádbízott tallért is és kiutasítlak a külső sötétségbe, messze az én dicsőségem világos csarnokától.

Vajjon fölismeritek-e itt mind az írástudókat és hittudósokat, akik a reájukbízott vagyont, a multak szent könyveit és hagyományait úgy őrzik meg, hogy mivel sem gazdagítják és akik Isten elé lépve így beszélnek:

Lásd Uram, hűségesen és változatlanul őriztük meg a reánk bízott mennyei kincset, a te szent szavaidat. Nem több az és nem kevesebb, mint ahogy nekünk adódott. Vedd vissza ugyanúgy, ahogy reánk bízta.

Mindezek az igazhívők hűségesen elásták a rájuk bízott szellemi kincset, mereven és változatlanul őrizték meg és nem nyújtottak többet, mint amennyit kaptak.

Bizony mondom, reájuk illik a végítélet szava: Ti rossz, csalfa és rest szolgák! Nem azért bízott-e rátok a szellemi világosság kincse, hogy gyümölcsöstül adjátok vissza? Ti, akik holt tárgyként őriztétok meg és elástátok azt, ami szent, néktek nem lesz részetek a világosság életében.

(Máté 25, 14-30; Lukács 19, 11-26.)

A hűtlen szőlőművesek.

Ezek az emberek hasonlóak a szőlőhegy munkásaihoz is, akikre gazdájuk rábízta volt a szőlőhegyet. Amikor ezek hozzájutottak a szőlőhegyhez, úgy tekintették, mintha sajátjuk volna. Mikor pedig gazdájuk odaküldte szolgálait, hogy hozzanak a termésből, e szolgálakat elkergették; néhányat megvertek, vagy mégis öltek.

És ahogy odament az úr fia, a szőlőhegy örököse, őt is eltették láb alól és jogosnak vélt tulajdonukat eképpen megerősítvén, magukhoz ragadták a fiú örökségét.

Végül azonban maga az úr jött hozzájuk, hatalmával elűzte a gonosz szolgálakat; más szőlőműveseket fogadott, akik hűségesen betakarítják a termést.

Mert amazok olyan emberek, akik azzal dicsekszenek, hogy egyedül rájuk bízott az igaz hit, amelynek képeit megőrizték ugyan, de értelmüket nem keresték. Ezek az emberek minden időben rágalmazták és üldözték a szellemi világosság hűséges szolgálóit, mind a mai napig. Eretnekség, hitetlenség vádjával illették őket s megöletésüktől sem riadtak vissza.

Abból pedig, hogy ezek állati erőszakot cselekedtek, rájuk ismerhettek, hogy nem a szelíd szellemi világosság követői ők, mert az senkivel sem gyakorol erőszakot. Igaz, ezek kenetteljesen színlelik a szelídséget. De mivel a gyilkosságot és erőszakot különböző elméleteik alapján, mint szent kötelességet tisztelik, – valójában báránybőrbe bújt ragadozó farkasok ők, amelyek im betörtek az akolba.

Mert a szellemi világosság mennyei bárányhoz hasonló; azok pedig hazudnak, amikor azt mondják, hogy ők a bárány hívei.

Az adógarasokról.

Az állatias erőszak e világának hívei azonban ettől-fogva titokban leselkedtek Jézus után, merthogy hazugságaikat és képmutatásukat az egész világ előtt pellengérré állította. A farizeusok egyike tört akarván vetni Jézusnak, ezzel a kérdéssel fordult hozzá:

Kell-e vajjon adót fizetnünk a császárnak?

Ha ugyanis Jézus azt mondta volna, hogy igenis, fizetni kell az adót, akkor a zsidók ellensége és a császár híve gyanánt bevádolták volna a népnél, amely szabadulni akart a császártól. Ha pedig azt felelte volna, hogy nem kell adót fizetni, akkor azzal vádolták volna, hogy a császár ellen bujtogat.

Jézus azonban így szólt: Mutassátok meg a pénzdarabot, amellyel a császárnak adóztok! Kinek a képe és fölírása áll rajta? A császáré, – felelték azok.

Ő pedig így szólt hozzájuk: Adjátok hát meg a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami Istené.

Az arany a császáré. És ti ne láncoljátok életeteket az aranyhoz. Mert a ti lelketek és a ti lelketeknek egész élete a mennyei világosságé. A lélek világossága pedig Isten. Nem lehet egyszerre Istent is, meg a pénzt, Mammont is szolgálni. Ha az emberek erőszakkal reátok támadnak és pénzt követelnek tőletek, adjátok oda nekik. Ti, a szelíd mennyei világosság gyermekei senki fiával szemben se hatalmaskodjatok és erőszak ellen ne szögezzetek erőszakot. Mert ha valaki emberen hatalmat gyakoroltok, akkor elszakadtatok a mennyei világosságtól. Hisz gyermeke minden ember az isteni világosságnak, még a hatalmaskodók is azok; csakhogy leigázta és fogvatartja őket a sötétség. Azért sohasem szabad emberen törvényt ülnötök, néktek, akik gyermekei vagytok a világosságnak. Ne ítélkezz, hogy ne ítéltesél.

Ne a külső ítélkezéstől féljetek, hanem az igazság ítéletétől.

Ha nem a bárányhoz hasonlóan cselekedtek, hanem úgy, mint a ragadozó farkas, akkor a lelketek mélyén tomboló sötétség hatalmait vagytok kénytelenek szolgálni. És ez sokkal borzalmasabb mint az, ha mennyei szelídségekben a világ minden üldöztetését kell eltűrnie. Mert a mennyei szelídségért való minden szenvedések közepette veletek lesz a szent világosság békessége. De ha eltávolodtok ettől, bennetek tombol majd az éjszaka minden hatalma. És prédái lesztek annak, messze túl e rövid élet határain.

Ne féljetek hát azoktól, akik ugyan tönkretesznek a testet, de szellemetek szent világossága megközelíthetetlen marad számukra. Hanem attól reszkessetek, hogy testetekkel együtt ne essék lelketek élete is ily borzalmas pusztulás áldozatául.

Az emberek a megváltót a világ bírójának képzelik. Olyannak, aki félelmetes égi hatalommal rendelkező, a gonoszokat a pokol örök kínjaira kárhoztatja.

Ámde a megismerés szelíd mennyei világossága senkiről sem ítél. Hanem az a félelmetes ítélet egyedül a sötétség, amelynek rabja az ember.

Ti, a világosság gyermekei a legmélyebb szenvedésben is boldogok maradtok. Minden testi fájdalomnál sokkalta borzalmasabb a szellem romlása, amelynek áldozatul esik az erőszak követője. Azért hát ne gyűlöljétek azokat, akik rágalmaznak és üldöznek benneteket, hanem legyetek irántuk könyörületesek és arra törekedjétek, hogy megvilágosítsátok őket.

(Lukács 20, 21-26; Máté 7, 1-2; 10-28;
János 3, 17-21; 8-15.)

A szegény Lázárról.

Egyszer Jézus a gazdagokról mondott példázatot: A gazdag ember pompa és dicsőség közepette élt palotájában. És volt egy Lázár nevű szegény ember, aki súlyos sebektől szenvedve elment amannak ajtója elé. Morzsákat kért a gazdag asztaláról. Ámde alig kapott valamit, mert a hulladékot a gazdag ember kutyáinak vetették. Az ebek azonban megszánták Lázárt és sebeit nyaldosták.

Történt pedig, hogy meghalt a szegény Lázár, aki azért került volt oly nagy szűkösbe, mert jó és nemes életet folytatott. Ámde a halál könnyű volt számára. Tündöklő alakok, angyalok jelentek meg néki és a világosság birodalmába vezették, ahol Ábrahám mellett nyugodott.

Meghalt aztán a gazdag is, akinek egész lelke testi jólétén csüggött, aki csupán földi gazdagsága növelésén fáradozott. Ámde halála után ugyanabban a sötétségben találta magát, mint amelyben testi életét élte volt. És sívárnak tűnt fel előtte az ő élete, szikkadtnak, mint a sivatag homokja. Szellemének távlatában mégis meglátta a világosság birodalmát, benne Ábrahámot, oldalánál pedig a szegény Lázárt, a Paradicsom pálmaligetében, az élet forrásánál.

És végtelen vágyódás fogta el ama túlsó világosság és élet után. Így szólt: Atyám, Ábrahám, könyörülj rajtam. Küldd hozzám Lázárt, hogy akárcsak ujját megmerítvén az élet forrásában, enyhülést nyújtson számomra.

Ábrahám pedig ezt mondta: Gondolj arra, hogy földi életedben csupán csak testi gazdagságra törekedtél és számos olyan szegény embert dolgoztattál a magad számára, mint ama szegény Lázár, anélkül, hogy elveid

részeseivé tettet volna őket. Amit ott, abban az életedben elmulasztottál, azt nem adhatom itt meg néked. Mert itt végtelen szakadék tátong közöttünk. Hiszen végtelen szakadék választja el a véges testiességet a szellemi végtelenségtől.

Ekkor egy gazdag ifjú lépett Jézushoz és ezt kérdezte: Mester, mit kell tennem, hogy részem legyen az életben?

Jézus pedig felelt: Tartsd meg a parancsolatokat. A mindent magukbafoglaló legfelsőbb parancsok pedig így szólnak: Szeresd elsősorban a lélek mindenkiiben élő isteni világosságát és szeresd minden társadat, mint tennem magadat.

Az ifjú így szólt: Mindig is követtem a parancsokat, amint a törvény előírja, mondván: Ne öl, ne rabolj meg másokat, hamis vallomást ne tégy. És ahogy a többi parancs szól. De miként érhetem el a tökéletességet?

Jézus pedig felelt: Add oda minden jószágodat a szegényeknek. Kövess engem és ne legyen ezentúl gondod testi életedre, hanem csak a világosság életére.

Ámde a gazdag ifjú meggondolta magát és szó nélkül elosont.

Jézus pedig így szólt: Könnyebben jut át a kötél a tű fokán, mint a gazdag ember a szellem menyországába.

És más hasonlatot is elmondott Jézus. Egy emberről szólt, aki kereskedéssel nagy vagyont szerezvén, így beszélt magában: Most megnagyobbítom gabonás csüremeimet, házakat építek és ezentúl jó sorom lesz. Ámde bekopogott nála a halál és így szólt: Te balga, még ma éjszaka eljövök, hogy lelked követeljem.

Az okos és a balga szüzek.

A testi világ földje tehát az a mélység, amelybe alá kell merülnie a szellem magvának, a fölülről származó fénysugárnak vagy fénycsíranak; ez a világosságnak mindent egybekötő isteni ősforrásból ered s alá kell szállnia, a mélybe kell hatolnia, hogy ott erőt gyűjtve, fölvigye azt saját világába. És csak akkor egyesül a világosság ősforrásával, ha maga is tisztán világolóvá leszen.

Ämde nem kell szükségképpen és örökre elveszniök a sötétségben azoknak a fénycsíráknak sem, amelyek nem töltötték be föladatukat, nem szolgáltattak haza elég fényerőt a mélységből. Akármeddig tartson is félelmetes szenvedésük a sötétségben, amely testi haláluk után is elzárja tőlük az ész világosságát – hiszen sokáig voltak kiközösítve ama szellemi halált jelentő vaksötétben – végre is csak el jő az idő, az alkalom, amidőn elmerülhetnek a testi élet erőt jelentő mélyébe. Gyermekként újraszületnek és így módot találnak arra, hogy a földi életben ismét megszerezzék a világosság hiányzó erejét.

A mennyei világosság azt akarja, hogy mindenki megmeneküljön, hogy senki se vesszen el. Ämde csak saját kemény munkánk árán teljesülhet be a sötétségből való ez a megváltás. Csak ott, ahol a szellem fölveszi a harcot a testiesség makacs és szilárd ellenszegülésével. Tehát korántsem a magasság éteri finomságú fényszféráiban, ellenállás és küzdelem nélkül.

Nem elpuhult tetszelgés hiábavaló játéka az isteni, a szellemi élet; súlyos harcban akar győzni az ő dicsősége. Csak a szenvedés örvényeiből, a testiesség halálos szakadékaiból, tengerek feneketlen mélyéből lehet a világos magasságba emelni koronáját.

És éppen a testi világ az a hely, ahol a legdurvább, legmakacsabb ellenállás szegül a szellem világossága

ellen. Itt kell tehát megvalósulnia a megváltásnak. Csak a legszilárdabb ellenszegülés legyőzésével vívhatjuk ki a győzelmet, a legdicsőbbet, az élet koronáját.

A magasság szent világosságának pedig azért kell boldog életét elhagyván meg újra a mélybe hatolnia, hogy világosságra segítse azokat, akik még a sötétség országának rabjai. Ezért merülnek a mélységbe a boldog világosság alakjai, ezért cserélik föl a mennyei élet koronáját a földi szenvedés töviskoronájával és ezért adják életüket testvéreikért, az éjszaka foglyaiért.

Bizony mondom néktek, sohasem ölthet dicsőbb alakot az isteni világosság, mint akkor, amidőn a mennyei koronát az áldozatkész szeretet töviskoronájával cseréli föl az emberben.

Nem valami elpuhult, unalmas, henye boldogságban lebegő hatalom a legmagasabb mennyei világosság. A legfelsőbb istenség harcbaszáll a sötétség hatalmaival s a halál árnyékába vonul, hogy még magasabb, még dicsőbb fényben világolják föl. A legfelsőbb istenség az, amely emberré leszen bennünk.

Am, ha ez az isteni világosság csak énbennem válnék emberré, akkor ti mindannyian istenietlenek, megváltatlanok, boldogtalanok maradnátok, én pedig nem töltöttem volna be küldetésemet nálatok.

Ha pedig én vagyok a világ isteni világossága, úgy hát azt mondom néktek, akik egész életetekkel ebbe az isteni életbe merültetek: Ti is a világ világossága vagytok.

Hadd mondjak néktek hasonlatot arról, mi módon kíván a szellemi világosság erőadó táplálékot a földi élettől. Tíz szűzről szólok. Egymás mellett laktak és vőlegényét várta mindegyikük. Késő éjszaka kellett annak érkeznie.

A szüzek közül öten olajat töltöttek lámpásaikba és mikor beállt a sötétség, meggyújtották, hogy szép világos legyen. A másik öt elmulasztotta ezt; üresen hagyta lámpásait.

Amikor pedig közeledett a vőlegény érkezésének órája, amaz öt szűz, aki nem gondoskodott olajról, eljött az előbbiekhöz. Így szóltak: Adjatok a ti olajotokból; lámpásaink elaluszna, mert nem töltöttünk azokba olajat.

Ezek pedig így válaszoltak: Nem lehetünk, olaj nélkül, mert nem akarjuk, hogy lámpásaink időelőtt kihunyjanak. Menjete a szatócsához és vásároljatok magatoknak.

Am alig hogy vásárolni indultak, ünnepi díszben megjött a vőlegény és szobáikba akart lépni. Hanem a szobák üresek voltak; sötétség honolt bennük. A vőlegény pedig eltávozott.

És belépett [a többi szűzhöz a vőlegény. Ott találta őket, ünnepi díszben, fénylő pompában. És bevezette őket dicsőségébe.

A balga szüzek pedig zárva találták a szatócs bódéját a késő éjszakában. Visszamentek s megtudván, hogy itt volt a vőlegény, utánasiettek palotájába és kopogtattak nála. Ámde az ajtó zárva maradt.

A vőlegény pedig így szólt: Ünnepi díszben érkeztem hozzátok s ti oly kevésre becsültetek e nagy napon, hogy szobáitokat sem ékesítettétek fényvel. Bizony, én nem ismerlek titeket.

A vőlegény a mennyei világosság arái az emberi lelkek. A szatócs bódéja pedig a földi élet, amely a halállal bezárul előlünk.

Viseljete gondot arra, hogy részetek legyen az isteni világosságban, hogy egyesüljete vele, mint menyasszony a vőlegényével, akiben életét látja. Am ez csak úgy valósul meg, ha bensőtökben méltó helyet készítete a legmagasabb világosságnak.

Azért mondom néktek, töltséte itt meg lámpásaitokat olajjal: gondoskodjate arról, hogy a szellem világossága, elköltvén a testi erőket, táplálékhoz jusson.

A király nászünnepeéről és az elveszett fiúról.

Ezt a hasonlatot is mondotta Jézus: Volt egyszer egy király, aki fia lakodalmát akarta megünnepelni és meghívta a gazdagok meg az előkelők színe-javát. Ámde azok nem jöttek el. Néhányuk jószágaival foglalatoskodott, többen szomszédjukkal pörösködtek, mások pedig kereskedtek, hasznothajtó üzletek után futkostak.

Ekkor így szólt szolgálóihoz: Hívjatok az uccáról embereket, bárkit a lealázottak és megvetettek közül, akit csak találtok. És ezek azután ellepték termeit. A király pedig azontúl becsületben tartotta őket, elűzte a gazdagokat, akik lenézték és minden kincsét szétszította azok között, akik tisztelték.

Így járnak mindazok, akik testi jólétük, élvezetük és a haszon kedvéért lenézik a világosság királyát, aki lelkükben uralkodni kíván, Megromlanak ezek, mert lelkükkel a hiúságot és múlandóságot szolgálják.

Arra a kérdésre, hogy ki szerezheti meg az üdvösséget, Jézus még ezt a példázatot hozta fel:

Egy apának két fia volt. Egyik kikérte örökségét és messze földre költözött. Ott azonban rossz társaságba keveredett. Tékozlásra, iszákosságra, dőzsölésre csábították, úgyhogy csakhamar elfecsérelvén vagyonát, mély nyomorba süllyedt.

Végül már odáig jutott, hogy kanásznak kellett szegődnie. Földhözragadt szegénységében a disznók eledelel kellett megosztoznia és együtt ette azokkal a moslékot.

Ekkor magába mélyedt és így szólt: Se szeri, se száma atyám béreseinek. Mindannyinak bőven jut kenyér, én pedig éhenpusztulok. Haza akarok térni.

Atyámnak majd ezt mondom: Atyám vétkeztem az ég ellen és ellened. Nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezz. Fogadj meg béresnek.

Útra is kelt és megérkezett atyjához. Atyja már messziről megpillantotta. Sírva fakadt, elébe ment, vállára borult és megcsókolta.

Hanem a fiú így szólt: Vétkeztem a mennyek országa ellen és ellened. Nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak szólíts.

Atyja pedig szolgálóihoz fordult és mondta: Hozzátok elő a legjobb ruhát és sarut, ékesítsétek kezét gyűrűvel. Aztán vágjátok le a legkövérebb tulkot; fiam megterését ünnepeljük.

Mert ez az én fiam halott volt és im újból életre támadt, elveszett s im újra megkerült.

Az idősebb fiú pedig éppen akkor jött haza a mezőről. Hallotta a dallal-tánccal folyó ünnepséget és megkérdezte a szolgától, mi az oka annak.

Mikor megtudta, hogy öccse hazatérését ünnepelik, éktelen haragra lobbant. Így szólt atyjához: íme hány esztendeje szolgáltalak híven és sohase rendeztél kedvemre olyan ünnepet, mint ennek, aki mindenféle szedett-vett népséggel elherdálta vagytonodat.

Atyja azonban így felelt: Te mindenkor velem voltál és mindaz, ami enyém volt, a tiéd is volt.

Nosza, örülj hát velem együtt, mert fivéred halott volt és életre ébredt, elveszett és megkerült.

(Máté 22, 1-10; Lukács 14, 16-24; 15
11-32.)

A jó pásztor és a jó orvos.

A mennyei világosság hasonló a jó pásztorhoz, aki juh-nyáját őriz. Ha észreveszi, hogy egy juha elveszett, otthagyja nyáját és nem nyugszik, amíg az elveszettet meg nem találja. És jobban örül a megtalált béránynak, mint a többieknek együtt; hiszen azokat amúgy is magáénak tudta.

Igy száll alá az isteni világosság a mélybe. Emberi alakot ölt és elhagyja mennyei birodalmát. Földi alakjában mi fáradságot, mi szenvedést sem sajnál, hogy mint a jó pásztor, ismét megtalálja az elvesztettet.

Jézust pedig egyre-másra szidalmazták azok, akik szerettek azzal kérkedni, hogy igazságos, erényes emberek. Becsmérelték, hogy beleártja magát mindenféle népség dolgába és rosszhírű életet folytató emberek közé keveredik, hogy jobbá tegye és megvilágosítsa őket. Így szóltak: Nézzétek csak, miféle népség közt forgolódik ez az ember! Im, ebből is látszik, hogy nem jó szándék vezeti.

Jézus azonban így szólt hozzájuk: Hiszen néktek, akik azt hiszitek, hogy tiétek minden igazság, nincs mit tanítanom. Minek gyógyítanálak titeket, akik egészségesnek hiszitek magatokat! Hanem szükségük van gyógyulásra a betegeknek, tudásra a tudatlanoknak. De miképpen gyógyítsam őket, ha nem járok középük? Hogy tanítsam őket, ha nem foglalkozom velük?

Ti azonban csak a sokkal kisebb bünt és gyöngeiséget látjátok meg azoknál az embereknél, míg önmagatoknál a valóban súlyosakat sem veszitek észre. Ti azt hiszitek, hogy jogosan parancsolhattok azoknak az embereknek, akik bűnösök és tisztátalan életűek. Én pedig azt mondom néktek, ti igazak, ti erényesek: ti sokkal nagyobb bűnösök vagytok.

Már azért is, mert öntelten díszlegetek erényetekkel, lenézitek amazokat és szeretetlenül elfordultok tőlük.

Aztán meg azért, mert helyeslitek, magasztaljátok a valóban nagy bűnöket, az erőszakot, a rablást, a háborút és testvéreitek legyilkolását. Mintha mindez valami nemes és dicső tett volna. És a legnagyobb galád-ságban erényt, becsületet láttok.

Ti gáncsoskodók; embertársaitok szemében a szálkát is meglátjátok, magatokéban a gerendát sem.

Bizony mondom néktek, ti becsületben, erényben pöffeszkedők, ti képmutatók, hazugok, ti kígyófajzat: Utolsókból lesznek az elsők és elsőkből utolsók.

Mindazok, akiket lenéztek, mintha hitvány nép-ség volna, könnyebben jutnak a mennyek országába, mint ti.

(Máté 18, 11-14; Lukács 15, 1-7; 5. 27-32; Máté 7, 1-5; 19-3, Lukács 6, 41-42.)

Az irgalmas szamaritánusról.

Egyszer ismét kérdéssel fordult Jézushoz egy írástudó: Te arra a parancsra hivatkozol, hogy szeressük felebarátainkat, mint önmagunkat. Ki hát a mi felebarátunk? A zsidók népe és a szomszédos szamaritánusok között ugyanis villongás tört ki. Az írástudók arra számítottak, hogy gyűlöltté teszik Jézust a nép előtt, ha a szamaritánusok iránt is szeretetet tanít.

Jézus pedig így szólt: Egy zsidó ember útrakelt egyszer Jeruzsálemből Jerichó felé. Hanem útközben rajtaütöttek a rablók. Pénzét elrabolták, félholtra verték és otthagyták az útszélen.

Történetesen azonban egy zsidó pap közeledett az úton. Láta ugyan, hogy az ott fekszik, de elkerülte. És arra jött egy másik zsidó is, Lévi papi törzséből való. Ő is megpillantotta az útszélen fekvőt, de részvétlenül továbbállt. Arra utazott azonban öszvérháton egy szamaritánus. Meglátta a súlyosan sebesült embert. Mélyen megszánta, odament hozzá, borral meg olajjal kimosta sebeit és bekötözte. Aztán öszvérére emelte, egy vendégfogadóba vitte és első segítséget szerzett számára. Majd pénzt adott a fogadónak és így szólt hozzá: Viseld jól gondját és ha valamit ezenfelül reáköltesz, számítsd csak föl nekem. Ha majd megint erre járok, visszafizetem.

Mit gondoltok, a három közül melyik volt felebarátja annak, akit a gyilkosok megtámadtak? Az, aki irgalmasságot gyakorolt, – mondták a kérdezők.

Nos tehát, – szólt Jézus, – menjetek és ne míveljetez mást, mint irgalmasságot minden emberrel, akármelyik néphez tartozzék is. Mert minden ember egyazonképp gyermeke a mennyei világosságnak.

A bárányok és a farkasok.

Jézus több ízben vándorolt Galileából Júdeába, hogy ott is hirdesse a világosság tanát. Egy alkalommal megint oda készült. Hanem tanítványai megtudták, hogy a zsidók vezetői, főpapok és előkelők, akik pontosan a törvény betűihez való ragaszkodásuk miatt nagy tekintélyben állottak a zsidók előtt, vagyis a farizeusok, Jézus megöletésén gondolkoznak, mert oly tanokat terjesztett, amelyek nyilvánvalóvá tették hitvány észjárásukat, gonosz életüket. Attól féltek ugyanis, hogyha az emberek érzésükben nemesebbé változnak és tartózkodnak minden véres erőszaktól, akkor ők majd elveszítik erőszakra épített hatalmukat az embereken.

A tanítványok tehát hírül adták ezt Jézusnak és figyelmeztették, hogy ne menjen Júdeába és Jeruzsálembe. Jézus azonban így szólt hozzájuk:

Azért jöttem e világra, hogy az embert megvilágosítsam és a mennyei világosságba vezessem.

Ez a világosság mindannyiunk egyedül igazi, halhatatlan élete. Mit használ az embernek, ha főként testi élete föntartására törekszik? Hiszen az előbb-utóbb úgyis veszendőbe megy. Aki testi életét keresi, el fogja veszíteni. Ámde, aki testi életét amaz isteni világosság kedvérért veszíti el, az megtalálja e világosságban igazi, elmúlhatatlan életét.

Akinek nincs bátorsága, hogy ha kell, föláldozza testi életét az üdvösségért, embertestvérei megvilágosodásáért, az nem nyeri el az igazi életet.

És egészen így kell gondolkodnotok, cselekednetek. Bárányokként küldlek benneteket a farkasok közé. Amiképp engem gyűlölnék, azonképpen gyűlölnék majd titeket is. Ahogy engem üldöznek, úgy üldöznek majd benneteket is.

Azzal rágalmaznak majd, hogy a népet bujtogatjátok. Törvény elé állítanak, mivel a szelíd, erőszak nélkül való mennyei világosság tanításait hirdetitek. Hanem én azt mondom néktek: Boldog, aki így szenved, boldog, aki így vész el. Az ilyen leáldozás igazi fölmagasulása minden emberfiának.

És hiába gyűlölnek és üldöznek majd benneteket. Akármilyen óriási az ő hatalmuk és akármilyen borzalmasak fegyvereik, amelyekkel messzi országok fölött uralkodnak ezen a világon, akármilyen védtelenek lesztek is ti – és ilyennek kell lennetek, ha a világosság igazi gyermekei akartok lenni – mondom néktek, ne aggódjatok. Mert én már legyőztem a világot a szelében.

Szent tüzet gyűjtöttem én. Nem szabad annak kialudnia. Hanem tovább kell izzania, amíg föl nem emésztette vérré és gyilkosságra épített egész világukat.

Mert az ő hatalmuk olyan, mint az állaté. Am az a hatalom, amellyel én a világba léptem és amely néktek is megadódott, az isteni szellem hatalma.

A legszelídebb hatalom a legfensőbb. És a szelídeké lesz egykor ez a föld. Mégis a bárány győz majdan a ragadozó állaton. És eljövendő évezredek minden emberének kedélyében világol majd az ő birodalma, dicsősége, épp olyan főségesen, mint amilyen szégyenletes az emléke mindannak, ami manapság félállatias dicsőségben díszel.

És ama birodalomban én veletek leszek. Amint-hogy ti sem hagyjátok el *világ végéig* az én szellememet, a szelíd mennyei világosság szellemét, a megösmérest. Mert az én életem a tiétekkel együtt való élet.

Ti pedig velem lesztek. És a mi uralkodásunknak nem szakad vége.

Szent bátorság fogta el a tanítványokat. Úgy látták, hogy ezentúl mitől sem kell félniök. Nyugodt bizonyossággal követték őt Júdeába.

Csak egyre van szükség.

Zsidóföldön egy mezővárosba érkeztek, névszerint Bethániába. Itt egy Márta nevű asszony és nővére, Mária, házukba fogadták őket.

Márta minduntalan sürgött-forgott, hogy kiszolgálja őket. Mária pedig Jézus lábához telepedett és szavait hallgatta.

Hanem ez bosszantotta Mártát. Így szólt Jézushoz:

Helyénvaló-e, hogy amíg én fáradozom, Mária csak a te szavaidat lesi? Szólj hát néki. Lásson ő is hozzá és szolgáljon ki téged!

Jézus azonban így válaszolt:

Márta, Márta, te sok mindenféle dolog végett gondot és fáradságot okozol magadnak. Mária a jobb részt választotta. Ne vétessék el tőle.

Lásd csak: így szorgoskodnak az emberek azért, hogy életüket biztossá és kellemessé tegyék, vagyonukat rablástól és egyéb veszedelmektől megóvják. Pedig csak egyre van szükség: hogy a megismerés mennyei világossága elterjedjen és megvilágosítsa a sötétben ténfergőket. Amazok nem érik el céljukat. Életük nem válik biztosabbá, hanem még inkább nagyobb bajt idéznek föl magukra. Am ha el jó a megvilágosodás ideje, elmúlik majd mindez a veszedelem és minden egyéb magától megadódik nekik.

A szellemi világosság bizonyágáról.

Mikor a farizeusok és írástudók meghallották Júdeában, hogy Jézus földjükre érkezett, azzal a szándékkal közeledtek hozzá, hogy szavaiból valamiféle vádat kovácsoljanak, annak alapján elfogják és megölik. Noha mindenütt isteni szelídséget hirdetett, ők hazugul azzal akarták vádolni, hogy bujtogatja a népet.

Odamentek hozzá és megkérdezték: Vannak itt emberek, akik azt mondják, hogy te az ember megváltójának, Messiásnak nevezed magad. Szólj, mi igaz ebből?

Jézus pedig így felelt: Az Atya küldött engem, a legfőbb világosság. Így hát cselekedeteim a világosságtól valók és ezek tesznek bizonyágot arról, hogy ki vagyok.

Azok pedig válaszoltak, mondván: Mi csak azt tudjuk, hogy te csupán magadról teszel tanúságot. Éppen azért bizonyágaid nem igazak. Melyik cselekedeted az, amely isteni küldetésed bizonyítaná? Mi nem látjuk.

Jézus így szólt: Tetteim a szellemi világosság szavai; egyedül ezek adnak életet a világnak. És én egész életemet áldozom e szavakért, amelyek olyannyira haragossá tesznek benneteket, hogy életemre törtök és legszívesebben megölnétek, amiért leleplezlek titeket és nyilvánvalóvá teszem gonosz tetteiteket a világosságban. Rólam pedig a megösmérésnek ez a világossága tesz tanúságot, amely ősforrása az ember egész életének. Ti azonban nem ösmeretek engem s nem ösmeritek az élet Atyját sem.

Ti a földhöz ragaszkodtok, meg a testiességhez és minden törekvéstek érzéki élvezetre, uralkodásra irányul. Ezért tartoztok a porhoz és a sötétség hatalmaihoz. Ezért foglalkoztok azzal, hogy gyáva félelemben mindenkit elpusztítsatok, aki a világosságot szolgálja, aki gyalázatokat föltárja ország-világ előtt. Én azonban tudom, hogy az égből jövök s az én hivatásom az, hogy

minden embert betöltsék a végtelenség e fényével, a megösmérés világosságával és hogy a porból fölemeljem őket a mennyek birodalmába.

Ha ti így fogjátok föl szavaim nagy művét, akkor együtt éltek velem a világosság ugyané dicsőségében. És megösméritek majd az igazságot s az igazság szabaddá tesz benneteket.

Azok pedig ekkép válaszoltak: Ábrahám fiai vagyunk, tehát senkinek sem szolgálai.

Jézus így szólt: A bűn és az erőszak szolgálai vagytok; azt imádjátok. És szolgálai a gyilkosságnak is, amit gyáván terveztek, hogy önön életeteket megóvjátok.

Csak a fiú marad mindig a háznál; a szolga elhagyja azt. így távozik, így múlik majd el a ti országotok. És csak a fiú birodalma marad meg, azoké, akik a mindent testvéresítő szelíd szellemi világosság gyermekeiként ösmernek magukra.

Persze, ti is azt mondjátok, hogy jót tesztek az emberekkel. Ámde ellenetek tanúskodik a vér, testvéreitek vére, ami kezetekhez tapad. És ott ég homlokokon a testvérgyilkos Káin bélyege.

Persze, ti is azt mondjátok, hogy Isten, a legfőbb jóság és szeretet a ti atyátok. Csakhogy ti hazudtok. A ti istenetek és atyátok valójában a minden hazugság atyja, a kezdettől való gyilkos. És ti ilyen istenhez méltóan gondolkodtok és cselekedtek.

Ha a ti atyátok a szeretet Istene volna, akkor szeretnétek engem. Mert én mennyei szelídséget, erőszak nélkül való életet hirdetek. Ti azonban éppen ezért alatomosan leskelődtök utánam. És én mégis a legmélyebb szeretettel hozom mindannyiatoknak az életet. Mert aki magába fogadja a megösmérés fényét, amelyet én hirdetek, az ebben a múlhatatlan világosságban él és ezért él s nincs mit félnie többé a haláltól.

Azok pedig így szóltak: íme, jól látjuk, hogy a gonosz szellem szól belőled. A mi atyánk, Ábrahám meghalt és meghaltak a próféták. Kicsodának állítod te magad?

Jézus azonban így felelt: Bizony mondom néktek, azok mindnyájan a szellemi világosság dicsőségére töre-

kedtek. Arra, ami megnyílt nékem. Az én napom érkezését sejtették és azután vágyódtak. Azt látták szellemükben és boldog öröm töltötte el őket.

De a farizeusok így beszéltek: Hiszen te még ötven esztendőt se éltél, hogyan láthattad hát Ábrahámot?

Jézus pedig így szólt: Bizony, bizony mondom néktek, az a fényesség, amely bennem világol, minden világok előtt megvolt és mielőtt Ábrahám volt, vagyok én.

Azok követ akartak ragadni, hogy megdobják. Ámde megdermesztette őket a fönségnek ama szent borzongása, ami belőle áradt. Mert a mennyei dicsőség ott rejtőzik mindenkiben, még a legmélyebbre sülyedt emberben is. Ő pedig áthaladt közöttük és bántatlanul távozott.

Hanem tömegesen gyülekezett a nép is, ahogy nesztét vette Jézus érkezésének, akit megelőzött a csudatevő híre. És a nép köréből hangos szavak hallatszottak: Add tudunkra valami jel, vagy csuda által, hogy te vagy az elnyomott nép várva-várt megszabadítója. Mi követünk majd téged és megalapítjuk veled a te királyságot a világ fölött.

Jézus pedig így szólt hozzájuk: A hatalom és uralkodás régi bűnös és alantas vágya hajt titeket, ha varázslatokat, csudatetteket követeltek tőlem és azt hiszitek, hogy ilyenekkel bizonyíthatnám isteni küldetésemet. Ámde én csak egy jelt kívánok néktek mutatni és egy csodát akarok véghez vinni. Ez pedig a Jónás prófétáé.

Mert valamint a monda szerint Jónás sírját lelta a cet gyomrában, amely őt elnyelte, úgy leli sírját a mai ember érzékiességének, testiességének, vágyainak és gondjainak sötét mélyében, úgy temetkezik el abba az életbe, amely a maga szűkös mivoltában valósággal a halálnak élete. Ebből a sötét, mély temetőből akarom én az embert fölemelni szelleme végtelen világosságába és életébe. Ha ti ezt föl nem fogjátok, rosszabbak vagytok, mint Nini ve lakosai.

De az emberek elégedetlenül fordultak el tőle és így szóltak értetlenségükben: Te Ninive lakosaira hivatkozol, akik pogányok voltak és fölénk helyezed őket. Mifölnék, akik választott nép vagyunk és akik kiszemeltünk, hogy uralkodjunk a világon.

Jézus pedig így szólt: Ninive lakosai, akiknek a föl-
támadt Jónás prédikált, ellenetek tesznek majd bizony-
ságot, ha eljő egykor e világról való ítélet ideje. Mert ők
vezekeltek és fogadalmat tettek, hogy életük rossz útját
elhagyják. És íme, hozzátok nagyobb szellem szól, mint
Jónás.

És a fényes Délnek királynője fölemeli szavát
ellenetek az ítélőszék előtt, hogy kárhozatra ítéljen ben-
neteket. A világ végéről jött ő, hogy meghallja Salamon
bölcességét. Mert a bölcesség fénye és szelíd világossága
volt a glória, mely Salamont körülragyogta. És íme,
nagyobb szellem van itt, mint maga Salamon.

A nép pedig e szavak fönségétől elragadtatva Jézus
felé fordult és így kiáltott: Légy a mi királyunk!

(János 8, 12-14; 23-24, 37-45, 5-59;
Máté 12, 38-42; Lukács 11, 29-32; János 7,
40-41.)

A végítéletről.

Mikor pedig a tanítványok észrevették, hogy a nép szívesen tenné Jézust királlyá, hozzámentek és így szóltak: Látjuk, hogy közeledik a te országod. Mondd, Mester, kinek akarod közülünk adományozni azt a legfelsőbb méltóságot, hogy trónod jobbján és balján ülhesen? Kivált Jakab és János volt az, aki így beszélt. A tanítványok közül pedig az, aki Jézus és a többiek pénzét kezelte, névszerint Iskarióthi Júdás különösen örült, hogy Jézus hatalomra, tiszteletre jut. Arra számított, hogy ő lesz majd a világ új királyának kincstárnoka.

Jézus azonban így szólt: Nagyon tévedtek, ha azt hiszitek, hogy földi hatalomra és uralomra törekszem. Ha az én fönségem e világ értelmében való volna, akkor e föld hatalmasai maguk közé fogadhatnának engem. Ha én hatalomra törnék, akkor a hatalom és erőszak hívei mind dicsőítenének és magasztalnának, miután már hatalomra jutottam. Még akkor is, ha eleinte reámtámadnának. Csakhogy így többet jelentek, mint az, aki e világ hatalmasaival vetélkedésre lép. Mert bármilyen szegény és védtelen vagyok, a belőlem áradó világosság: ítélet. ítélet a bűn e világának dicsőségéről és véres, erőszakos hatalmáról. És ha a hatalmasok ma még azt színlelik is, mintha mire sem becsülnének, ott érzik lelkük mélyén, hogy ez az én világosságom győz majd rajtuk és világukon. Hogy lobogó lesz a láng, amelyet én gyújtottam, amíg csak el nem sülyed az ő egész világuk.

Ezért kell hát lelkük legmélyéből gyűlölniök engem és mindenkit, aki a szelíd mennyei világosságnak harcosa.

Ezért lesz majd az én fönségem és megtiszteltetésem éppen azáltal nyilvánvalóvá, hogy ők üldöznek majd engem, mint valami gonosztevőt, a mennyei szelíd-

ségről való tanításom miatt. Ezért lesz, hogy szidalmaznak, mint valami kártevőt, hogy a nép bujtogatójának rágalmaznak, hogy kényük-kedvük szerint bánnak majd velem a hivatallal és hatalommal megbízott előljárók. Velem és mindazokkal, akik hozzám hasonlóan az erőszak nélkül való szelíd mennyei világosságot szolgálják.

Hogy a papok, meg az általuk fölbérelt írástudók, iskolabölcsek gyaláznak és megvetnek majd engem és mindazokat, akik az igazság fényét terjesztik, így hát az lesz az én megdicsőülésem útja, hogy mély szenvedés jut ki számomra, hogy ez emberek törvényszéke elé hurcolnak, végül pedig majd meg is ölnék. Csak úgy vihetem diadalra a mennyei világosságot ez elvetemült világ vérszenyvezte erőszakuralma fölött, ha életemmel és halálommal teszek tanúságot az igazságról.

És csak azok drágák és értékesek számomra, csak azoknak jut osztályrészül az én dicsőségem, akik magukra vállalják ezt a gyűlöletet, ezt az alattomos vagy nyílt üldöztetést e világ részéről, minden bánatot, rágalmat és megvetést azoktól, akik dicsőségüket, jólétüket, amaz elvetemülteknek köszönik.

De boldog, aki végig kitart, mert övé lesz az élet koronája.

És feje körül lengenek majd pálmái ama békeségnek, ami ismeretlen e világ számára.

Hanem Júdás ilyen szóval fordult Jézushoz: Uram, uram, te akit szeretünk, akit a legmagasabban akarunk látni a világon, ragadj kardot! Minden nép követ majd. Semmisítsd meg e világ minden gonoszát és aztán alapítsd meg a te nagy békeországodat!

Jézus azonban így szólt: Nem az jut az isteni békeség országába, aki ezt mondja nékem: Uram, uram. Hanem csak az, ε ki teljessé teszi a szelíd mennyei fénynek művét, a szeretetnek, a világ megvilágosításának művét.

És felhozta Jézus a következő példázatot:

A szellem világossága hasonlatos egy hatalmas királyhoz, aki ítélőszéket ül e világ fölött. Mert egyedül a legmagasabb szelídség az a legfelsőbb hatalom, ami előtt porba süllyed majd a föld hivalkodó, állatias dicső-

sége. És akkor a szelídek állnak majd a világosság királyának jobbjánál, az erőszakosak pedig baljánál.

Vagyis egyfelől a bárányhoz hasonlóak, akik végtelen szelídségükben sohasem gyakorolnak erőszakot, másfelől pedig azok, akik olyanok, mint az ökklő bak, vagy a ragadozó farkas.

Akkor pedig majd így szól a király a jobbjánál állókhoz: Jertek, ti szelídek és jóságosak, ti atyám áldottai. Örököljétek a világ kezdete óta reátok váró birodalmat!

Mert éheztem és ennem adtatok. Szomjúhoztam, innom adtatok. Utas voltam, befogadtatok. Mezítelen voltam, fölruháztatok. Beteg voltam, meglátogattatok; fogoly voltam és hozzám jöttetek.

Ekkor így szólnak majd a szelídek a világosság királyához: Uram, mikor láttuk, hogy éhezted volna és tápláltunk volna téged, vagy hogy szomjúhoztál volna és innod adtunk? Mikor láttuk, hogy vándor voltál és házukba fogadtunk volna? Vagy mezítelenül, hogy fölruháztunk volna téged? Mikor betegen, vagy fogságban, hogy hozzád mentünk volna?

És a világosság királya így felel nekik: Vájjon nem ismertek-é meg? Én vagyok a kedély világossága, amely íme ott lakozik mindnyájatokban és amely a ti saját isteni életetek.

Bizony, bizony mondom néktek, amit cselekedtek egygel az én legkisebb testvéreim közül, – énvelem tettétek.

És akkor a balkeze felől állóknak szól: Ti elvete-mültek, távozzatok tőlem a magatok készítette, szüntelen izzó tűzbe, a sötétség szakadékába, amelybe a mindent egybeölelő világosság elől elzárkóztatok.

Éheztem, nem adtatok ennem, szomjúhoztam, nem adtatok innom. Utas voltam, be nem fogadtatok. Mezítelen voltam, nem ruháztatok föl. Beteg voltam, nem látogattatok meg. Voltam tömlőcben, nem bánkódtatok fogságomon, hanem helyeseltétek azt.

Akkor azok is szólnak hozzá, emígyen: Uram, mikor láttunk éhezni, szomjúhozni, utasként, mezítelenül, betegen, vagy fogságban sínylődvé, hogy nem szolgáltunk volna téged?

Ő pedig így felel nékik: Ti nem ösmertek engem, aki mindenek egyetlen világossága és élete vagyok. Bizony bizony mondom néktek, amit eggyel is nem cselekedtek az én legkisebjeim közül, – azt velem nem tettétek.

És elmennek ezek a magukkészítette sötétségbe és gyötrelemre. A szelídek pedig az örök életbe.

Bizony, bizony azt mondom néktek: Nem kaptok más kérdést azon a napon és nem kell másról vallást tennetek, mint arról, odaadtátok-e magatokat a lélek világosságának.

Ahogy Jézus így beszélt tanítványainak, asszonyok érkeztek gyermekekkel, hogy Jézust lássák és hallgassák. A tanítványok azonban el akarták őket utasítani.

De Jézus megakadályozta őket ebben és így szólt: Bocsássátok hozzám a gyermekeket, mert övék a mennyek országa. Lássátok, a gyermek szelíd, sohase cselekszik erőszakosan, bizalommal fogadja a világosság tanítását és megnyílik néki, mint virág a napfénynek. Mert tiszta érzéssel szereti a mennyei világosságot és elfogulatlan látással talál életére mindabban, amit ég és föld nyit meg számára. Önző hajlamok sem irányítják, hogy barátaitól elzárkózzék; örömben, bánatban osztozik társával. Ha nem vagytok hasonlóak a gyermekhez, nem juthattok a szellem menny országába.

A tanítványok pedig újból megkísérelték, hogy arra bírják Jézust, álljon a nép élére. így szóltak: Mester, hiszen azt mondják rólad, hogy Éliás volnál, vagy valamelyik visszatért próféta!

Jézus megkérdezte tanítványaitól: És ti kinek tartok engem? A tanítványok közül Péter így szólt: Benned nyilatkozott meg a mennyei fényesség. Te vagy annak fölkentje, egyedüli királya Izraelnek. Jézus pedig így válaszolt: Boldog, aki megérti, hogy a bensőnkben lakozó szelíd mennyei világosság a világ egyetlen igazi királya.

(Máté 17, 22; 20, 19; 20, 20-24 Lukács 9, 46-48; Márk 10, 13-16; Máté 18, 1-4; 19, 23-24; Lukács 18, 15-17; Máté 25, 31-46; 16, 13-17; János 6, 67-69.)

Jézus és a bűnös asszony.

A zsidók előljárói meg a farizeusok tört akarván vetni Jézusnak, egy asszonyt vezettek eléje, aki hűtlenül elhagyta volt férjét egy másik férfiú kedvéért s mikor az elfordult tőle, mások után járt. Így szóltak Jézushoz: Mózes törvénye szerint ez az asszony rászolgált arra, hogy megkövezzék. Házasságtörésben találták bűnösnek. Szólj hát te! Mi történjék veled?

Ha ugyanis Jézus azt mondta volna, hogy nem szabad megölni az asszonyt, bevádolták volna a népnél, hogy megveti Mózes törvényét. Ha pedig halálraítélte volna, akkor ellentmond tanításának, amely szerint nem szabad erőszakot gyakorolni és gonoszságot gonoszsággal viszonzni.

Jézus lehajolt, betűket írt a homokba, végűi pedig megszólalt: Nos hát, Mózes törvénye szerint halállal kell lakolnia. De ki leszen az, aki elítélje és az ítéletet végrehajtsa?

Mikép lehetséges, hogy emberek, akik százszorosa gonoszabb bűnöket követnek el, mint ez az asszony, akik lelketlen közönnyel nézik szegény embertársaik sorsát, akik hatalmaskodásuk és erőszakosságuk folytán, amit helyesnek és szentnek tartanak, maguk váltak legelsősorban felelőssé a világ minden nyomorúságáért és bűneiért, mikép merészelnek ezek törvényt ülni ez asszony fölött? Ám legyen. Az vesse rá az első követ, aki büntelennek érzi magát!

Az előljárók, meg a papok megrendültek és elszégyenkeztek a Jézus szavaiban megnyilatkozó igazság hatalmától. És elosontak, egyik a másik után.

Jézus pedig fölemelkedett s egyedül látván a nőt, így szólt hozzá: Asszony, hol vannak vádlóid? Kárhozottatott valaki téged? Az pedig Jézus elé borult és így felelt: Uram, senki sem!

Jézus fölemelte és így szólt: Úgy hát én sem kárhoztalak. Eredj és ne vétkezz többé.

Történt pedig, hogy Jézus Bethániában tanítványai-val együtt vendégségben volt egy barátja házában. Eljött azonban néhány tekintélyes, előkelő férfiú is, arra a hírre, hogy Jézust ott találhatják.

Asztalnál ültek, amikor váratlanul belépett Mária Magdolna, az asszony, akit halálra akartak ítélni. Drága olajjal telt korsót hozott. Lebontotta haját és az illatos nárdusolajjal megkenete Jézus lábát. Majd pedig hajával szárírtgatta, hálája és tisztelete jeléül.

Látván ezt az előkelők, így szóltak Jézushoz: Hogy tűrhetsz ilyen megtisztelést ettől az asszonytól? Hiszen tudod, hogy vétkezett!

Iskarióthi Júdás is haragra gerjedt. Mennyi drága kenetet pazarol el ez az asszony! – mondotta. Nem lett volna-e jobb, ha az ára a szegényeknek jut?

Jézus azonban így szólt: Hagyjátok őt békeességben. Hiszen csak szeretetét akarja kifejezni. Minden egyéb javaknál sókkel inkább arra van szüksége a világnak, hogy a szeretet eszmélését lássa. Mert ha a szeretet úgy árasztja el a világot, mint ahogy e drága olaj ömlik, nem lesznek többé szükölködők. Így pedig szegények mindenkor lesznek veletek; én azonban már nem sokáig. Mert igaza van ennek az asszonynak, ha megkeni testedet, mint ahogy a halottakét szokás.

Az asszonyhoz pedig így szólt Jézus: Sok bocsánatot kell nyerned, mert sokat szerettél. Egyedül a bennünk adott isteni szeretet, nem pedig valami másféle kegyelem az, ami eltörli a világ minden bűnét.

Beszéd az írástudók és farizeusok ellen.

Néhány nappal a kovásztalan kenyér ünnepe előtt Jézus Jeruzsálembe érkezett, ahol nagy csoportokban várta már a nép. Nagyobbára szegény emberek voltak ezek. Megváltót vártak, égi küldöttet, a néphithez híven Dávid, a hatalmas zsidó király családjából származottat, aki majd nagy földi birodalmat alapít. Ilyen uralkodótól várták megszabadulásukat a hatalmasok, gazdagok, zsarnokok sanyargatása alól. S a hírek alapján, amelyek Jézus érkezését megelőzték, őbenne látták ezt a megváltót.

Ez a nép ment hát Jézus elébe, ahogy bevonult Jeruzsálembe. Szamárhátra ültették, virágot, pálmaágat szórtak útjába és harsány hangon kiáltották: Üdv néked, Izrael királya, Dávidnak fia!

Jézus pedig haladt tovább, a templom felé. Hanem a templom előcsarnokában egész tömeg kufárt talált. Ezek különféle áldozatra szánt állatokat hoztak ide és eképpen a papokat adományhoz juttatták. Voltak itt pénzváltók is; összetákolt bódéikban sarcolták a népet.

Jézus azonban menydörgő hangon parancsolta ki őket, az utána áramló néptömeg nagy rémületére. Így szólt hozzájuk: Hát nem olvastátok a próféták írásaiban, hogy Isten csak tiszta, jó szívet kíván áldozatul, nem pedig véres áldozatot? Ti pedig latrok barlangjává teszitek a templomot, amelyben csak a gazdagok kapzsiságát hizlaljátok s a szegények nyomorúságát növelitek. Ki veletek Atyámnak házából!

A kalmárok és pénzváltók pedig megrémülven tőle meg a néptől, hanyatthomlok menekültek a templom előcsarnokából. A tolakodás zűrzavarában a pénzváltók asztalai feldőltek s a pénzük szertegurult.

Jézus pedig a nép által követve bevonult a templom

belsejébe, ahol az írástudók és farizeusok már elfoglalták volt helyüket. És Jézus így szólt a néphez: íme, odanézzetek! Nézzétek a farizeusokat és írástudókat, akik Mózes székét elfoglalták! Ők azok, akik bölcsességre, helyes életmódra merészelnek oktatni benneteket. Ők azok a vakmerők, akik illendőséget, erkölcsösséget tanítanak és törvényt ülnek rajtatok.

Szeretetet, könyörületet, szelídséget prédikálnak néktek. De nézzétek csak, mit tesznek ők maguk!

Súlyos, elbírhatatlan terhet raknak a nép vállára, maguk pedig ujjukat se mozdítják. Mértékletességet, józanságot, lemondást prédikálnak és pompában meg öndicsőítésben élnek.

Szegénységről, alázatról szónokolnak, mint legfőbb erényekről. És íme, jól ismernek mindenféle rangfokozatot; a legaprólékosabb gonddal, féltékenyen ügyelnek azokra. Megkövetelik, hogy a felülső székeken üljenek és hiú kitérítésekkel cifrázzák öltözetük szegélyét.

Földísítik magukat mindenféle hivalkodó címmel, hogy minél tolakodóbban, minél pompázóbban fitogtathassák a maguk jelességét. És megkövetelik, hogy mindenki e hivalkodó címmel köszöntse őket.

Tisztségük pedig az, hogy a megösmerés világosságát elzárják a nép elől. Ők őrzik az igazság képeit és szent példabeszédeit. De a népnek csak a képet mutatják meg anélkül, hogy behatolnának az érzelem, a szellem, a mindent egybekötő mennyei világosság mélyébe, amely a világnak élete. És akadályt gördítenek mindazok útjába, akik e világosság benső tartalmát akarják kikutatni, hogy föltárják a népnek.

A képekhez és formákhoz ragaszkodnak s ezeket mondják az egyedül igaz hit tanainak. Szent írásaik képiességéhez hasonló az ő templomuk is. Szent az előtük; ámde nem ismerik azt a szellemet, amely egyedül dicsőíti meg a templomot.

Jaj néktek, ti törvényhozók, akik elfoglaltátok Mózes székét. Egész sorát teremtitek a törvényeknek, amelyekben a legaprólékosabb módon határoztok meg minden jogot, megszabjátok mindenki kötelességét. Ámde törvényeitek közül egyik sem ismeri a könyörületességet,

szerepetet, megértést. Ti az erőszakot dicsőítitek, a gyilkosságot s a világ minden gonosz bűnét.

Ti vak vezetői a vakoknak; megszűritek a szűnyogot, de a tevét elnyelitek. A legkisebb vétségre ítéllettel feleltek, a legnagyobb borzalmat pedig dicsővé avatjátok.

Jaj néktek, ti írástudók és farizeusok, ti képmutatók! Olyanok vagytok, mint a tál, amelyet kívülről tisztán tartotok, de belül merő rablással, erőszakkal és gyilkossággal vagytok szennyesek.

Jaj néktek, ti képmutatók, akik igazságosak, ítélezők akartok lenni! Olyanok vagytok, akár az átmázolt koporsó, amely kívülről szépnek, díszesnek látszik, de belül hulla és rothadás tölti be.

Nézzétek csak meg őket! Szónoklataikban és gyülekezetben hangoztatott ünnepi beszédekben a menyeyei világosság prófétáit és vértanúit dicsőítik. Azokat, akik itt szenvedés, szegénység közepette, halállal is szembeállva az isteni igazságért küzdöttek. Földíszítik ezek sírjait és emlékoszlopaikat. Ámde nézzétek csak jól meg őket: vájjon nem azoknak valóságos fiai-e ők, akik a prófétákat üldözték és megölték?

Rajta hát! Töltsétek be ti is atyáitok mértékét. Támadjatok föl még egyszer sárkányként mindazok ellen, akik síkraszállnak a megismerés szent világosságáért, a leplezetlen igazságért! Ti képmutató kígyók, viperák fajtatja ti! Üldözzétek hát őket, városról-városra, számkivetésbe, a pusztulás haláltorkába!

Hogy reátok szálljon mindaz a vér, amely kiontatott Abel vére óta azoknak életéig, akiket fölálodoztok, mivel a szellem szelíd világosságát szolgálják, mind a mai napig!

Csöndben, visszafojtott dühvel hallgatták Jézus szavait írástudók és farizeusok. Bosszúra gondoltak. De látván a nép helyeslését, ez alkalommal nem merték bántalmazni. És Jézus tanítványai kíséretében sértetlenül távozott a templomból.

Az utolsó vacsora.

A történetek után Jézus előre látta halálát és üldöztesét. Egy bölcs, fiatal jeruzsálemihez fordult hát. Arra kérte, hogy tanítványai kedvéért készítsen utolsó vacsorát. Jánosnak hívták ezt az ifjút. Rokonságán állt a főpap családjával és megértője volt Jézus tanításainak. Szívesen nyitotta meg házát Jézusnak.

Szokás volt, hogy aki utazásból érkezett, annak megmosták a lábát. Jézus levetette hát felsőruháját, lepellel övezte körüi magát és hozzálátott, hogy elvégezze tanítványainak e szolgálatot. Először Simon Péterhez fordult.

Ez azonban tiltakozva mondotta: Uram, nem illő, hogy megmosd lábunkat. Sokkal inkább nekünk kell szolgálnunk téged.

De Jézus így szólt: Csak akkor van közösségem veletek s nektek közösségetek énvelem, ha szolgálak benneteket. Dicsőség nekünk, ha mindenkit szolgálunk, nem pedig megaláztatás.

A fejedelmek uralkodnak a népeken s a hatalmasok erőszakot gyakorolnak. Másként legyen nálatok. Csak egy hatalmatok legyen: az, ami egybefűz benneteket mind a hozzátok tartozókkal, a szeretetben. Egyedül a szeretet szent mindenhatóságával akarok én uralkodni szíveken és szellemeiben. És azok, akik hozzám tartoznak, részesei lesznek ez uralkodásnak s velem együtt trónolnak a lelkeken.

Az én országom a szeretet birodalma. Nem e világról való az. Más törvény uralkodik abban, mint az erőszak. Aki pedig velem együtt akar uralkodni, annak szent szelídséggel mindenkit szolgálnia kell.

Mikor Jézus mindegyikük lábát megmosta, így szólt τ Nos hát, tiszták vagytok. De nem mindnyájan.

Iskarióthi Júdásra gondolt. Tudta róla, hogy haragot táplál ellene, mert Jézus nem földi hatalomra tört, nem evilági kincsek megszerzésére. Tudta, hogy rosszban sántikál, miután csalódott abban a reményében, hogy Jézus hatalmas királyként birodalmat alapít.

A többiek megkérdezték Jézust, hogy kire gondol. De ő hallgatott. Nem akarta, hogy a tanítványok haragudjanak Júdásra. Csak kedvelt tanítványának, ama Jánosnak, aki vendéglátóként jobbjánál ült és Jézus vállára hajolt, súgta oda: Arra gondolok, akinek majd odaadom ezt a falatot. Azzal megmártotta a kenyeret és Júdásnak nyújtotta. Jézus megfigyelte, hogy sem a lábmosás, sem pedig a szelíden intő szavak nem indították meg Júdást, hanem még inkább felgyülemlett szívében a düh. Világosan látta őt maga előtt és így szólt hozzá: Amit tenni akarsz, tedd meg mielőbb.

Zavartan, haragosan kelt föl erre Júdás. Hanem a tanítványok azt hitték, hogy Jézus az ünnepre való tekintettel valami vásárlással bizta meg őt.

Ám a tanítványokat mégis hatalmába kerítette valami szorongó aggodalom, mert kiéreztek Jézus sejtelmes szavaiból az életét fenyegető veszedelmet.

Jézust pedig emelkedett hangulat szállotta meg, hogy im a pusztulás szélén látta magát. így szólt hozzájuk:

Ne csüggedjete. Valóban el kell jönnie az én országomnak, mindnyájunk országának, amely csak egy parancsot ismer. Az pedig így hangzik: Szolgáljátok mindannyian egymást a szeretetben.

Szolgáljátok egymást szelídségben, igaz alázatoságban, hogy megalapíthassuk országunkat, a bárány országát, a szelídekét, az erőszak nélkül valókét.

És én látom ezt a birodalmat. Látom, mint győzi le szent megdicsőülésben egyedül a szellemi viláosság szelíd fegyverével a világot és állati hatalomra épült minden országát.

Nagy győzelem van készülöben, szeretteim; azért hát ne aggódjatek, ne csüggedjete. Örvendezzetek velem együtt, mint ahogy a menyasszony örül a nászünnepek közeledtén. Én ugyan távol leszek tőletek egy időre, de ez ne aggasszon benneteket.

Csak úgy készíthetem elő az én országomat, ha visszatérek az Atyához, ha az én világosságom ismét egyesül a mennyei világossággal, az Egyetlennel, mindannyiunk ősforrásával. Mert nincs hatalmasabb az önfeláldozó szeretetnél, amely testvérekért, barátokért testi életét is odaadja.

Ámde így szólt Péter: Követni akarunk téged ezen a te utadon, ó Mester. Veled akarunk tartani. És így nyilatkoztak a többiek is.

Jézus pedig felelt nekik, mondván: Nem vagytok még képesek arra. Gyöngék vagytok még szellemetekben; ám egykor majd erősek lesztek. Te magad is elhagysz engem, ó Péter és könnyen megesik, hogy háromszor is megtagadsz, mielőtt a kakas megszólal.

És Jézus tovább biztatta tanítványait, akiket vigasztalanná tett mesterük elvesztésének gondolata.

Szomorkodtok – mondotta – mert nem bíztok abban, hogy csakugyan beteljesedik, amit mondok. Mert kétes még bennetek, hogy az az út, amelyen haladok egész bizonyosan a megdicsőülés, az istenülés út ja-e, az én megdicsőülésemé s a tiéteké.

A ti pillantástok még mindig a külső felé, a testi-ség felé irányú. Ezért kérditek félénken, hogy vájjon az én utam nem visz-e a halálba is, a pusztulásba, amelynek martalékul esik minden, ami testi.

Eképpen még nem ismeritek azt az utat, amelyen járok s az Atyát, akihez tartok. Mert ha ösmernétek őt, fölemelkednétek és megvigasztalódnátok.

Ne ott kunt keressétek a világossághoz vezető ezt az utat. Én vagyok ez az út. Bennem, az én szellemi szemem előtt táruul föl e világosság Paradicsomkertje, amely minden világ fölött trónol s egybeköt mindent. A mélységek mélyén látom én elmerülve az érzékek véges és múlandó világát. És múljék bár el tőlem az érzékek fénye, a minden világok fölött való világosság soha nem múlik el. Ez a világosság pedig: az Atya. És ez a világosság én vagyok. És ez a világosság ti vagytok.

Mert sugárzásai vagytok ti ez egyetlen, oszthatatlan világosságnak és egyedül ebben van a ti emberi életetek. E világosságnak pedig ész a neve. Ámde ti még

nem e világosságban látjátok életeteket, hanem a testiességben, amelynek pusztulásán aggódtok. Én azonban teljességgel elmerítettem magam a világosság tengerébe; ennek sugárzása az embermindenség. Úgy lakozom itt, mint Atyám házában. És én azzal teszem világossá, elevenné bennetek is az engem megdicsőítő szemléletet, hogy halálommal, testi életem feláldozásával teszek bizonyosságot életem isteni valóságáról, haláltlegyőző erejéről, így én azért megyek el, hogy a ti számotokra, akiket a testiség most még fogva tart, helyet készítek a világosság országában.

Mert maga a tanítás, amíg azt a legtöbb ember csupán árnyéknak tekinti, még nem ad életet. Hanem csak az a tanítás, amely maga is életté válik. Ám a tanítás csak akkor lesz elevenné, ha félelem nélkül teszünk bizonyosságot az igazságról.

Nézzétek, hogyan díszleg ott, a föld hatalmas birodalmaiban az állatiasság, a véres erőszak régi világa! Milyen erőteljesen kísért ama külső birodalom. Mint hajói meg mindenki parancsai előtt, reszketve a halál borzalmától, amellyel az ellene küzdőket rémítgeti. És a nagy sárkány, a véres hatalom ellenfele csak az, aki a báránynak tartozónak vallja magát: a mennyei szelídség föltétlen híve, a lélek szent világosságának gyermeke. Ámde el jő az idő, amikor a bárány győzelmi ünnepet ül a farkason.

Én pedig, hogy im a halálba indulok, otthont készítek számotokra és ama sokak számára, akikben a világosság egykor eleven lesz. Mert sok hajlék van az én Atyám házában.

És látom Sátánt, a kényuralom szellemét, ahogy villámként zuhan le a mennyből. Mert mindeddig magasatos fenségként trónolhatott ő az ember fölött; ámde most, hogy bennem és enyéimben életre eszmélt a világosság, alattomosan csúszó-mászó kígyóvá válik, amely ugyan az én nevemet és szavamat ölti majd magára, de tetteiben és életében megtagad engem.

Csakhogy könnyűszerrel föl lehet majd ismerni ama báránybőrbe bújt farkasokat, a farizeusoknál is rosszabb ama képmutatókat, akik így neveznek engem:

Uram, Uram. Mert az ő tettük a ragadozó, vérszomjas bestia tette lesz és ilyen gaztetteket fognak ő helyeselni, dicsőíteni, agyafúrt, hazug ürügyek alatt. És könnyen lesznek fölismerhetők a mennyei bárány követői is. Mert az ő cselekedetük a bárány tette lesz. És a sárkány gyalázatos hazugságai mindinkább nyilvánvalókká lesznek az évszázadok során. És föltarthatatlanul földereng majd a mennyei világosság hajnala.

Aki pedig megalkuvás nélkül, a leplezetlen megismerésben terjeszti e világosságot, életet nyer az akkor is, ha a halálba megy. Hanem a többiek, a sárkány előtt, az alattomos kígyó előtt reszketve bókólok nyomorultan elpusztulnak és életük minden külső hatalmuk ellenére is a halál élete lesz.

Én pedig, ha el is távozom, vigasztalót küldök néktek: a világosság dús fényében kibontakozó megösmérését az igazságnak, amely ma még kétségesnek tűnik föl bennetek. És ez a vigasztaló csak azt bontja majd ki napvilágosan, kétség nélkül valóan, amiről én képekben és példázatokban szóltam. És engem dicsőít majd meg, ha világosságot gyűjtván bennetek, megdicsőít titeket. És ő lesz az ítélet e világról, mert föltárja annak minden gyalázatoságát, ő mutatja meg, hogy e világ fejedelme és uralkodója, az erőszak és hatalom szelleme immár elítéltetett.

És föltárja majd pillantások előtt a jövőnek fényben úszó mezejét. Kétség nélkül valóan mutatja meg mindenkinek a mennyei világosság nagy győzelmét, hogy el ne csüggedjen, aki megtalálta életét a világosságban. És akik e világosságba emelkedtek, megismerik majd, hogy az én életem a világosság Atyjában van és ők bennem vannak és én bennük vagyok. S hogy egyek vagyunk, amiképp én egy vagyok a minden szellemek ősforrásával.

Sokat mondhatnék még nektek, de nem fognátok föl. Az igazság szelleme azonban minden igazságba elvezeti majd az embert.

Akkor Jézus ismét fölemelte lelkét a minden szellemi világosság ősforrásához, a minden szellem szent egységéhez, amely im az ész és a szeretet. Hálát adott, hogy ez a világosság benne nyilatkozott meg először benső életként és világosságként. Így szólt:

Köszönöm néked, Atyám, aki a szellemek világozása vagy, köszönöm, hogy megnyilatkoztál bennem és megdicsőítettél s hogy így minden testvéretem megdicsőíthetem, megvilágosíthatom. Hogy ők, akik benned találták meg életüket, egyek legyenek egymással, hogy bennem éljenek és én bennük legyek.

Azután Jézus megtörte a kenyeret, megosztotta tanítványjaival és így szólt:

Utoljára étkezem veletek. Legyen hát ez az estebéd a mi életünk és munkálkodásunk szent emléke s mindazoké, akiknek részük van a mi életünkben és munkálkodásunkban. Legyen ez a kenyér hasonlata a szellem mennyei kenyerének. A szellemnek, amelyben nyugalom talál az én igaz életem és mindenkié, akiben ez a szellem eleven. A szent közösségnek legyen ez jelképe, amely egybeölel bennünket a boldogságos szellemi látásban. És legyen e kehelyből való ital az élet vizének hasonlata.

Aki tehát ebből a kenyérből eszik, annak része van az én életemben s nekem részem az övében. Mert csupán ez a szellemi táplálék ad életet a világnak. Ezért az életért áldozom én testi életemet és boldog, aki azt így áldozza. Egy életet él az minden testvérével és föltárói benne minden dicsősége a Paradicsomnak, amelynek virágkelei a lelkük mélyéig megvilágosodott szellemek.

Ilyen kehelyekből élveztétek ezután velem együtt az élet mézét ama mennyei lakomán. Ha testvéri étkezésnél egyesültök, legyen néktek étel és ital erre a mennyei lakomára emlékeztető jelkép.

(Máté 26, 17-35; 20, 25-26; Márk 14, 12-31; Lukács 22, 7-34; János 13; 14; 15; 16; 17.)

Jézus szenvedésének története.

A főpapok meg a zsidók legtekintélyesebb előjárói időközben Kaifás főpapnál gyülekeztek, hogy megtanácskozzák, mit kellene tenniük Jézus ellen, a Jeruzsálemben véghezvitt cselekedetei miatt.

Először is tanúk után kutattak, hogy valami bűntettet bizonyíthassanak Jézusra. Csakhogy nem találtak. Végül hamis tanúk jelentkeztek. Azt állították, mintha Jézus kijelentette volna, hogy lerombolja a templomot és három nap alatt újat emel.

Hanem a jelen voltak nem tudták ezt a beszédet betűszerint értelmezni. Nem láttak ebben világosan bebizonyítható bűntettet és ezért nem tudták, mitévők legyenek. Kaifás azonban így szól hozzájuk:

Jézust nyilvánosan, mint a zsidók királyát ünnevelték. Ámde mi jól tudjuk, hogy izgató, bujtogató beszédei voltaképen ellenünk irányúinak. Ellenünk, akik az igaz hit tanait képviseljük, mely egyedül biztosítja a nép üdvét. Ha tovább is szabadjára hagyjuk őt, akkor a zsidó nép vezető nélkül marad. És azt, hogy a nép királyt választ, aki a császár uralma ellen támad, a rómaiak ürügyül használják majd föl arra, hogy fegyverrel törjenek reánk. Akkor pedig kardélre hányják az egész zsidó népet. Nem marad tehát más hátra, mint Jézus megöletése. Inkább egy ember haljon meg, mintsem az egész nép elpusztuljon.

Ámde minden véres, bűnterhes gáztettet, amivel a zsarnokok a maguk hatalmát igyekeztek biztosítani, minden időben azzal a hazugsággal akartak igazolni, hogy az egész nép javáért történik. Az az alaptétel, hogy az üdvös cél igazolja a bűnös eszközt, sőt szentesíti, minden időben főérve volt mindazoknak az embereknek, akik meg akarták óvni bűnszenyeyzte, nyomorult életüket és

gátat akartak vetni minden ember egyetemes testvériesülésének. És így van ez ma is.

A zsidók előljárói, a vének pedig igazat adtak Kai-fásnak, így szóltak: Jézusnak meg kell halnia! Csakhogy mégis fontolóra kellett venniük, hogyan ejtsék foglyul. Mert félték, hogy sok barátja van a nép között, akik majd síkra szállnak érte.

Ekkor eljött Iskarióthi Júdás Kaifáshoz. Júdás ugyanis csalódottan látta, hogy Jézus semmiféle külső, hódító világbirodalmat nem akar alapítani. Ezért meggyűlölte Jézust. Előrelátta azt is, hogy Jézust mégis üldözni fogják és attól félt, hogy reá is számkivetés vár, mint minden tanítványára. Arra gondolt hát, hogy hasznot húz a dologból és Jézus elárulásával biztosítja magát. Ilyen szóval fordult a főpapokhoz: Mit adtok nékem, ha Jézust kiszolgáltatom? Megtehetem, hiszen tanítványa vagyok és ösmerem útjait.

Megörültek a főpapok és a vének, hogy ilyen kapós alkalom kínálkozik Jézus veszélytelen elfogatására. Harminc ezüstpénzt adtak Júdásnak.

Jézus pedig az esti órákban tanítványaival együtt eltávozott az utolsó vacsora színhelyéről. Kidron patakján át a Gethsemáné-kert felé indult.

Így szólt tanítványaihoz: Szomorú az én lelkem mindhalálig! Aztán helyet jelölt ki számukra a kertben. Várjatok itt és örködjetek velem, – mondotta. Nemsokára visszatérek hozzátok.

Előrement egy darabon. Arcraborult majd fölemelkedett s a szellem világosságának Atyjához fordulván így szólt: Atyám, nem volna-e lehetséges, hogy elmúljék tőlem e pohara a szenvedésnek? Mindazáltal, ha kell, kiürítem. Mert nem úgy kell történnie, ahogy én akarom, hanem ahogy Te kívánod, ösforrása a boldogságnak és életnek! Mert minek kössem magam a testi élethez, ha egyedül Te vagy az igaz élet.

Aztán visszatért tanítványaihoz. De azok már mélyen aludtak. Késő estére járt az idő.

Jézus fölkeltette őket és így szólt: Nem tudtok örködni velem ez órán? Örködjetek és imádkozzatok. Emeljétek szellemeteket a világosságba, mert éjszaka

fenyeget mindnyájunkat! Vigyázzatok, nehogy vermébe essetek.

Megint elment és így szólt: Atyám, ha nem lehetséges, hogy elmúljak tőlem e kehely, kiürítem. Ám legyen a Te akaratod szerint, ne az enyém szerint.

Arra is gondolt, hogy ha elmenekülne, megóvhatná életét. Ám ráeszmélt, hogy az emberek akkor azt hihetnék: ő mindennél inkább fél a testi haláltól és nem hisz a szellem világosságában. Hogy bízzanak akkor ők benne?

És megint csak visszatért tanítványaihoz. Azok ismét aludtak. Nem zavarta őket. Visszavonult az egyedüliségbe.

Így szólt: Atyám, tisztán látom, hogy a Te mindent boldogító világosságod csak úgy ébredhet életre mindenki-ben, ha eltávozom innen, ha meghalok. Mert csupán így látják majd meg, hogy én igazán ebben a világosságban élek. És akkor élni fognak ők is.

És Jézus újból visszament tanítványaihoz. Fölkelte őket és így szólt: Tovább is aludni akartok? Tovább is nyugodnátok? Nézzétek, im eljött az óra, amelyben az ember fia zsarnokok, bűnösök kezére kerül, mert a mennyei világosságért, a mennyei szelídségért küzdött. Amiképp így lesz mindazokkal, akik hasonlóan harbaszállnak a mennyei világosságért, így lesz veletek is. Menjünk hát éberén és készen a fenkölt sors elé.

Alighogy bevégezte szavait, jött Júdás és vele együtt a főpapok és előkelők által kiküldött fegyveresek csapata; kardosok, lándzsások. Júdás pedig odalépett Jézushoz. Üdvözlégy, Mester! Mondotta és megcsókolta. De ez volt a jel a poroszlóknak, hogy elfogják.

Jézus pedig így szólt hozzá: Miért jöttél, barátom? Ekkor a poroszlók Jézushoz léptek és megragadták.

Hanem Péter haragra lobbant. Kirántotta ruhája alatt elrejtett kardját és a főpap egyik szolgájának megsebezte a fülét. A poroszlók ijedten hátrahőköltek.

Jézus pedig így szólt Péterhez: Tedd vissza kardod hüvelyébe. Aki kardot használ, kard által kell elvesznie. A halál kardjától, akkor is, ha győzött, mert ügyét arra bízta. Aki pedig az élethez tartozik, az él és győz majd a

kard ellen, nem pedig a kard által. Vagy nem tehettem volna, hogy a fölfegyverkezett nép seregét állítsam magam mellé? Am miként teljesíthetném be a világosság győzelmét, ha ilyet tennék?

Majd a poroszlók felé fordult: Miért közeledtek hozzám gyilkoló fegyverrel, mintha csak én is a latrok egyike volnék? Hiszen ott ültem köztetek fegyvertelenül. És akkor nem fogtatok el!

Ekkor megkötözték Jézus kezét és elvezették Kaifás főpaphoz. A tanítványok pedig elmenekültek. Csak Péter követte őt messziről, egészen a főpap házáig.

Itt Jézust a főpapok és előjárók elé vezették és két tanút állítottak, akik bizonygatták, hogy Jézus azt mondta, lerontja isteni templomát és újra felépíti.

Kaifás pedig így szólt: Mit felelsz azoknak, akik bizonyoságot tesznek ellened?

Ámde Jézus látta a zsidó nép hatalmasainak és előjáróinak gonosz szándékát. Nem méltatta őket feleletre.

Ekkor Kaifás megint Jézushoz fordult és tanításai iránt kérdezősködött.

Jézus azonban így válaszolt: Mindig is szabadon és nyíltan beszéltem, templomban, iskolában s azt mindenki hallhatta. Te éppen úgy ismered tanításaimat, mint mindazok, akik hallgattak engem. Miért kérdezel hát azokról?

Ekkor a pap egyik szolgája arculütötte Jézust és ezt mondta: így felelsz a főpaphoz? Jézus azonban szelíden odafordult hozzá és így szólt: Ha nem igazságot mondtam, akkor ítéld rólam. Ámde az igazság szerint szóltam. Miért ütsz hát meg?

Kaifás ekkor ilyen szókkal fordult Jézushoz: Csak erre az egy kérdésre felelj: Te vagy-e az ígért fölkent, a megváltó? Te vagy-e Isten fia?

Jézus pedig így szólt: Te mondod. Mert mostantól fogva világol föl az isteni ember minden ember számára. Megdicsőülten látják majd őt a felhők fölött, az ég minden csillaga fölött.

Kaifás mondta: Minek nekünk újabb bizonyíték? Hallottátok az istenkáromlást, amellyel ez az ember isteníti magát! Hogy ítéltetek róla? És az előjárók, meg a főpapok feleltek: Méltó a halálra!

Aztán kínozni kezdték a vasravert foglyot. Arcába köpdöstek és ököllel ütlegelték.

Péter pedig az udvarban a tűznél melengette tagjait. Hanem egyik szolgáló ráismert és mondta: ímhol, ez is ama galileusok közül való, akik Jézussal együtt jöttek. De Péter ijedten tagadta, mondván, hogy nem ismeri Jézust. Ekkor megszólalt a kakas.

Majd Péterhez lépett egy poroszló, azok közül való, akik Jézust elfogták. Így szólt: Úgy hiszem, ez az, aki kardot rántott a galileus mellett. És Péter tagadott. Tévedsz, mondotta. Sohase láttam azt a férfiút. Hogyan is lehetnék itt, ha az volnék, akire gondolsz. S a kakas megint föl kukorékol.

Kevéssel ezután így szólt az egyik szolgáló: Ez az ember már beszédjárásával is elárulja, hogy galileus. Azt hiszem, láttam is a tanítványok között. Péter azonban így válaszolt: El kellett volna menekülnöm, ha ismerném azt az embert.

Ekkor eltávozott az udvarból. A kakas pedig harmadszor is megszólalt. Péter visszaemlékezett Jézus szavaira: Mielőtt a kakas háromszor megszólalna, háromszor tagadsz meg engem. És ekkor keserű könnyekre fakadt.

Ezalatt a nép főpapjai és előljárai elhatározták, hogy Jézust a római császár helytartójához, Pilátushoz küldik. Azt akarták, hogy a legfelsőbb bíraskodást gyakorló Pilátus Jézust, mint néplázítót halálra ítélje. Ismét megkötözték hát és Pilátushoz vezették.

Meglátta ezt Júdás is, az áruló. A szelíd szenvedő láttára azonban mély megbánás vett rajta erőt. Megint a főpapokhoz sietett és így szólt: Hitványul cselekedtem, mikor elárultam ez ártatlant.

Azok pedig így feleltek: Mi gondunk veled! Törődj a magad dolgával! Ekkor Júdás lábukhoz vágta a harminc ezüstpénzzel telt erszényt és ezt kiáltotta: íme, itt van. Zárjátok hát ezt a pénzt is templomotok szekrényébe! Maga pedig elsietett és kétségbeesésében föl akasztotta magát.

Jézust először a törvényházba vezették, Pilátus elé. Ez így szólt: Mivel vádoljátok ezt az embert? Azok pedig feleltek: A zsidók királyának mondja magát.

Ahogy Pilátus meglátta Jézust, ezt a szegényes öltözékű, nyugodt, szelíd tekintetű embert, akiről különben azt jelentették neki, hogy csak szegény, védtelen emberek voltak hívei, így szólt: Ha valami kifogástok van az ellen, hogy királyotoknak nevezi magát, ám ítéljétek el a magatok törvénye szerint.

Ekkor a zsidók így feleltek: Mi itt nem gyakorolunk bíraskodást és senkit se ítélhetünk halálra.

Erre Pilátus Jézushoz fordult és megkérdezte: Te vagy a zsidók királya?

Jézus pedig így felelt: Valóban, király vagyok. Ám az én országom nem e világról való. Ha e világról való volna, akkor az én embereim fölfegyverkeztek volna, hogy megvédjenek. Mert így tesznek azok, akik nem tartoznak hozzám. Ámde nekem megadatott a legfelsőbb hatalom: az igazság hatalma, amely legyőzi majd a hazugságnak ezt a világát. Azért léptem e világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. És aki az igazság ősforrásából származik, – mint minden ember, – meghallja egykor az én hangomat.

Ekkor Pilátus kétkedően jegyezte meg: Mi az igazság?

Abban ugyanis, hogy ez igazság megismerhető, mindazok kételkednek, akik meg akarnak maradni a sötétségben. Mert tudják, hogy az igazság megismerése könnyörtelenül leleplezi életmódjuk rosszaságát, nyilvánvalóvá teszi, hogy világuk, a véres erőszak világa, hazugságon, a nép ámtásán nyugszik.

Pilátus pedig a zsidókhoz fordult és így szólt: Mi bünt sem talállok benne. Mivel pedig úgy értesültem, hogy ez az ember galileus, így hát az itt időző Heródes király bíraskodása alá tartozik.

És Jézust Heródeshez küldette. Reggel felé járt már az idő. Ámde Heródes is hallott már Galileából Jézus felől. Nem sokra becsülte ezt a szegény, védtelen embert. Gúnyos arccal kérdezte tőle, vájjon csakugyan ő volna-e a zsidók királya? Jézus azonban nem méltatta feleletre.

Ekkor Heródes bíborruhát adatott reá, amelyet királyok viselnek, hogy gúnyt űzzön belőle. Tövishől való koronát tétetett fejére és visszaküldte Pilátushoz.

Pilátus katonái pedig a törvényházba vitték Jézust. Gúnyosan hajlongtak előtte. Ütlegelték, arcába köpdöstek, a töviskoronát meg a homlokába nyomták, úgy, hogy kicsordult a vére és végigfolyt arcán. Csúfolódva bókoltak előtte, hangos kiáltozással: Légy üdvöz, zsidók királya!

Akkor Pilátus, aki mindezt csak azért tűrte, hogy Jézus szánságát alkalmatlansággal részvétet keltsen iránta, ismét a törvényház elé vezettette és megmutatta a zsidóknak, így szólt: Nézzétek, ímhol az ember! Én nem találok benne bűnt. Heródes sem találta bűnösnek. Hanem a főpapok, elöljárók és szolgálók mindannyian kiáltottak: Feszítsd meg, feszítsd meg!

Most Pilátus szólt: Én feszítsem meg a ti királytokát?

De a zsidók így feleltek: Nincs más királyunk, mint a császár; ez az ember pedig Isten fiának mondja magát.

Erre Pilátus megint megkérdezte Jézust, hogy ki ő és ki által küldetett? Hanem Jézus észrevette, hogy Pilátus csak szánságot akart kelteni iránta. Nem válaszolt.

Ekkor így szólt Pilátus: Nem beszélsz velem? Hát nem tudod, hogy hatalmamban áll: megfeszítselek-é, vagy szabadon bocsátalak?

A zsidók pedig kiáltottak: Ha szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja. Mert aki királlyá teszi magát, az a császár ellen lázad.

Pilátus ekkor alaposan meghökkent. Attól félt, hogy bepanaszolják a császárnál. Mégis, utolsó kísérletet tett, hogy megmentse. így szólt: Noshát, elítélem. Ámde jogotok van azt követelni, hogy szabadon engedjek egy gonosztevőt. Nézzétek! Amott a börtönben egy veszedelmes rablógyilkos van: Barabás. Akarjátok-e, hogy Barabást bocsássam el, vagy ezt a védtelen embert?

A főpapok, elöljárók és szolgálók azonban hangosan kiáltották: Barabást engedd el! Jézust pedig feszítsd meg!

Erre Pilátus vizet hozatott és kezet mosott előttük, annak jeléül, hogy ártatlan Jézus halálában. Reátok száll ez ember vére, – mondotta. Aztán átadta Jézust a szolgálóknak, mire azok kereszthez kötötték.

A bíborruha helyett ismét régi öltözékét adták reá. Vállára tették súlyos keresztjét, hogy fölvenszolja a kivégzés helyére. Héberül Golgathának nevezik azt, magyarul pedig a koponyák helyének. Ez a hely egy hegytetőn fekszik, Jeruzsálem városán kívül.

Jézus pedig az éjszaka kínjaitól elcsigázottan többször leroskadt a kereszt súlya alatt. Hanem a zsoldosok korbácsütésekkel nógatták, hogy mind tovább vonszolja a keresztet. Több jeruzsálemi asszony is szemtanúja volt ennek. Mély részvétet éreztek e borzalmas kínok láttán s ahogy arcát megpillantották, sírva fakadtak.

Jézus meglátta őket. Megerősítette magát és így szólt hozzájuk: Ne engem sirassatok. Magatokat gyászoljátok és gyermekeiteket. Im, a halál útján vánszorognak ők. Én pedig a halál éjszakáján keresztül a világosság felé vezető utat járom.

Később egy erős embert hívtak, a kyrénei Simont. Ez átvette a kereszt cipelését. A hegytetőre érven végül, a szolgák a keresztre szegezték Jézust és ruháit felosztották egymás között. Jézus mellett jobbra és balfelől két rablógyilkost feszítettek keresztre. A főpapak, előjárók és szolgáik pedig gúnyos hangon kiáltozták, ahogy Jézus a kereszten függött: Hiszen te le tudod rombolni a templomot és föl is tudod építeni. Most segíts magadon! Szállj hát le a keresztről, ha Isten fia vagy!

Jézuson pedig a borzalmas kínoktól pillanatra erőt vett a félelem és fölkiáltott: Isten, én Istenem, miért hagytál el engem! Hanem csakhamar megerősítette magát. Meglátta, hogy ellenségei sokkal mélyebb nyomorúságban sínylődnek mint ő s hogy éjszakában vakoskodnak, így szólt hát: Világosság Atyja, bocsáss meg nekik. Nem tudják, mit cselekszenek.

És még a mellette fölfeszített gyilkosok egyike is gúnyolódott, mondván: Ha Isten fia vagy, hát segíts most rajtunk, meg magadon!

Hanem a másik gonosztevő így szólt: Nem szégyenled magad, hogy ezt az ártatlant gúnyolod? Mi csak azért lakolunk, ami valóban gonoszt elkövettünk. Ámde ő senkivel sem gyakorolt erőszakot. És ilyen szavakkal fordult Jézushoz: Szelídség áldozati báránya, Te! Ha biz

későn is, engedd, hogy részem legyen a te menyorszá-
godban.

Jézus pedig látta jól: ez a szerencsétlen, eltévedt ember fölfogta, hogy a mennyei birodalom ebben a fen-
költ szelídségben nyugszik. így szólt: Bizony, mondom
néked, még e mai napon együtt leszel vélem a világosság
Paradicsomában.

Ahogy pedig megérezte, hogy halála közeledik, így
szólt: Világosság Atyja, kezedbe ajánlom szellemem.
Aztán lecsuklott a feje és meghalt.

Az elítélt holttestét pedig levették és elhantolták.

(Máté 26, 1-5; 36-75; 27; Márk 14, 1-2;
10-11; 32-72; 15; Lukács 22, 39-71;
János 18; 19.)

Krisztus föltámad és a mennybe emelkedik.

Három nappal ezután pedig Jézus tanítványai, akik mikor mesterüket elfogták, ijedten elmenekültek volt, megint találkoztak ama házban, ahol utoljára voltak együtt Jézussal. Tudomásuk volt arról, hogy Jézust időközben kivégezték és eltemették.

E harmadik nap reggelén pedig néhány asszony indult Jézus sírjához, akik rajongó tisztelői voltak. Olajat, fűszereket vittek magukkal, hogy bekenjék a holttestet. Ott volt köztük Mária és Márta is, Bethaniából, aztán magdalai Mária, a megtért bűnös asszony.

Amint éppen be akartak menni a sírboltba, két férfiú lépett elébük. Fehér öltözékükben a kelő Nap halvány derengésében úgy tűntek föl az asszonyok szemében, mint valami mennyei fényalakok. Az egyiket mingyárt megismerték. János volt, Jézus különösen kedvelt tanítványa, aki a mester vállára szokta volt hajtani fejét. Egyik hívével jött ide.

János pedig így szólt az asszonyokhoz: Azért jöttek, hogy Jézust itt a sírban fölkeressétek és megkenjétek. Miért keresitek az élőt a holtaknál?

Talán elfeledtétek, mit mondott néktek: Én vagyok a világ világossága. Vájjon nem azért jött-e, hogy életre keltse bennünk ezt a minden világok fölött világoló szelíd, végtelen világosságot? És ti a sírboltban kerestek őt?

Ha hiszitek, hogy benne életre eszmélt minden egeknek ez a világossága, akkor hogyan hihetitek, hogy ez a világosság ott függött a kereszten? Hiszen valóban és igazán ott élt ő ama minden világok fölött való mennyei egységben, mely mindannyiunkat elválaszthatatlanul egybeköt; ott élt ő, még ha testét keresztre gyötörték is. A mennyei világosságban, amelyet ő ébresztett bennünk.

Az Atya dicsőséges fényében, lelkünk mélyén. Emlékezetek szavára: Én vagyok a föltámadás, én vagyok az élet. És ti vakok, a halottaknál keresitek őt?

És amaz iszonyú órában, midőn mindnyájan érette aggódtunk, ama borzalmas órában, midőn meghalt, hirtelen-váratlan világító, ragyogó fény alakként tűnt föl nékem. S most is ilyennek látom, amikor idehozott sírjához a fájdalom. Valóban, mondom néktek, ő legyőzte a halált.

Azért hát bocsássatok bennünket megvigasztaltan a mi utunkra, szereteteink. Hadd menjünk bátran a mi gyászoló, kétségbeesett barátainkhoz, hogy tudtukra adjuk a boldog, tiszta örömhírt: ő nincs a sírban. Föltámadt. Halál és éjszaka minden örvénye fölött világol Ő. És így világolják ezentúl az egész világnak.

ő ébresztette föl bennünk ezt a világosságot, ő támasztott föl minket halottainkból. És az ő világossága az isteni világosság, az életre támadt ész és szeretet mi bennünk. Hadd támasszuk hát föl e világosságot mind a mi testvéreinkben, hogy éjszakájukból és sírjukból életre keljenek mind a halottak, ebben az ő világot megváltó világosságában!

(Máté 28; Márk 16; Lukács 24; János 20, 1-19.)

A tartalom sorrendje:

Előljáró írás	3
A szerző előszava	5
A mesék igazságáról.....	7
Hol támad a mennyei világosság?	12
Honnan származunk?	17
Az igazi életről	21
A nagy hajnalhasadásról.....	24
Az Ábrahámról és Mózesről szóló mondák.....	27
Miért vágyódott az ember megváltó után	29
Keresztelő János ..	31
Jézus megkeresztelése a Jordán-folyóban.....	32
Jézus a pusztában	34
Jézus tanítja embertársait.....	37
Jézus a Bethesda-tónál.....	42
Vihar a Tiberias-tavon.....	45
A hegyi beszéd	47
A nép csudálatos megvendégelése.....	52
Hol trónol Isten?.....	54
A testi és szellemi életről való gondoskodás	57
Hasonlat a magvetőről.....	60
Más hasonlatok a mennyei birodalomról.....	62
A másrabízott tallérokról	65
A hűtlen szőlőművesek.....	67
Az adógarasokról.....	68
A szegény Lázárról.....	7 ^o
Az okos és a balga szüzek	7 ²
A király nászünnepeéről és az elveszett fiúról	75
A jó pásztor és a jó orvos.....	77
Az irgalmas samaritánusról	79
A bárányok és a farkasok.....	80
Csak egyre van szükség.....	82
A szellemi világosság bizonyágáról.....	83
A végítéletről.....	87
Jézus és a bűnös asszony	91
Beszéd az írástudók és farizeusok ellen.....	93
Az utolsó vacsora	96
Jézus szenvedésének története.....	102
Krisztus föltámad és a mennybe emelkedik	105